

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitási sora 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, szeptember 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Egy becsületbeli adósság.
- A képviselőház ülése.
- Az aradi mandátum.
- Tisza Kálmán Nagyváradon.
- Szelle délvidéken van.
- A diszenteri képviselő.
- Csua herceg Vilmos császárnál.
- Egy színésznő botránya.
- Csendőrhök harca egy betörővel.
- Karhatalom egy iskolában.
- Merénylet Beksic Gusztáv ellen.
- Tanórmegnyitás a Lyceumban.
- Tárca: Az új orvos. Irta: Juhász Sándor.
- Csarnok: Mákvirágok. Irta: Abonyi Árpád.

Egy becsületbeli adósság.

Arad, szeptember 4

Salac Gyulát, Aradváros érdemekben megöszült polgármesterét, képviselőjelöltté kiáltotta ki a szó legszorosabb értelmében vett közhangulat. Ugy lehet, hogy rövid pár hét múlva már kezében lesz a Falk Miksa és Hieronymi Károly öröke, s ő maga elindul a törvényhozás nagy tisztességét jelentő házába, ahol kiváló tehetségével bizonyára csak szaporítani fogja amaz érdemeket, melyek ragyogó betűkkel lesznek megírva Arad történetében ott, ahol a város fejlődéséről, boldogulásáról külön csinálnak fejezetet.

Salac Gyulának a polgármesteri székből való távozását könnyebben elviselhetővé nekünk az teszi csupán, hogy e távozás nem jelenti egyúttal az elszakadást is, sőt

inkább alkalom adatik Salac Gyulának a város érdekében olyan téren fejteni ki munkásságát, ahol a tevékenység nincs szűkes határok közé szabva, s ahol az ő nagy kvalitásai egy ország színe előtt érvényesülhetnek.

Maga Salac Gyula is nyugodt lélekkel hagyhatja oda sikereinek színterét, azt a diszes helyet, ahol egy negyed századon át nem szerzett egyebet, csak becsületet. Nyugodt lélekkel távozhatik a polgármesteri székből, mert a vezetése alatt álló tisztviselői karban van egy férfi, kit a város bizalma oda fog ültetni helyébe, mert hosszú, több mint harminc esztendő hivatalnoki pályafutása alatt, minden tekintetben méltóvá küzdötte fel magát Aradváros polgármesteri székébe.

Institoris Kálmán városunk ragyogó tollú és ékes szavú főjegyzője az, kit a város közönségének szeretete és hálája oda emel a Salac Gyula örökébe.

Aminthogy ez utóbbit a minden befolyástól mentes közakarat jelölte a képviselői állásra: úgy önként, természetesen vette ajakára a közvélemény Institoris Kálmán nevét is, hogy a legelső felmerülő alkalommal megtegye őt a város legelső, legszeretettebb polgárává.

Institoris Kálmán Salac Gyulával közös tradíciókon nőtt fel. Együtt járták ki azt az iskolát, melyet a tisztesség, a puritán karakter egyetemének lehetne nevezni.

Ha szeretettel emlegetjük, hogy Salac Gyula kezéhez egy negyed század alatt

még csak árnyéka sem tapadt a hozzáférhetőségnek: akkor a legnagyobb lelki nyugalommal jövedőlhettük meg Institoris Kálmánról, hogy kristálytisztá jelleme tovább fog acélosodni elődje nyomdokán, habár egy másik negyedszázad vihara robogjon is keresztül a polgármesteri székben azon a szíven, mely sohasem dobogott másért, csak ami szép, nemes és művészi.

Institoris Kálmánnal szemben becsületbeli adóssága van a városnak.

Arad közigazgatásának rangban legidősebb tisztviselője ő, aki hosszú hivatalnoki pályafutása alatt nem fejlesztette képességeit egyoldalul, mert mint jegyző és később főjegyző kiképezte magát természetesen a városi adminisztráció minden ágazatában. Nagy fontosságú hivatalát mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel töltvén be, valóságos mintaképe a vezető főtisztviselőnek, kinek kedélyét nem örölte meg az iroda poros, szürke levegője, hanem friss, üde lelkületét szétárasztotta a város minden rétegébe és ugyan ki tudná megmondani hányszor esett, hogy nemes célú mozgalmakban Institoris Kálmán, az örökifjú főjegyző volt vezető szelleme Arad társadalmának.

A mit pedig talán legelől kellett volna megemlítenünk — mert az idők multával mind ritkább és kevesebb lesz nálunk az ilyen ember — szabadelvű, gondolatvilágának minden parányában.

TÁRCA.

Az új orvos.

Irta: Juhász Sándor.

Nagy szenzációt hoztak egy nap a mi kis városunkba. Egy ügyes szemű ember azt olvasta a sarki Aron boltja mellett egy pléhtábláról, hogy dr. Fekete Péter orvos nálunk telepedett le és pacienturáját már meg is kezdte. Nagy szenzációt pedig azért okozott e hír, mert nálunk minden újság nagy szenzációt szokott okozni. Kis város vagyunk tudniillik és roppant éhesek minden új dologra; egyhangú életünkben ritkán áll be valami változatosság és ha könyörül rajtunk valaki, hogy bennünket ebből az egyhanguságból kikölkentsen. Örökre hálásak vagyunk iránta és legelső cselekedetünk, hogy az éjig magasztaljuk azt a valakit.

Orvosra, új orvosra ugyan nem volt szükségünk: elég nekünk egy is, azt se valami nagy mértékben háborgatjuk. Az az egy meg még mindig egészséges és remélhető, hogy egyhamar nem is fog kimulni még ez árnyékvilágból. Gyógyító módja meg nagyszerű és ami fő, népszerű, mert egy az, hogy sohasem rendel valami drága orvosságot (gonosz nyelvek már rá is fogták, hogy ezt az olcsó orvosságok által szerzett népszerűségét annyira félti, hogy csak valamiképp el ne veszítse, térd-kalács-eltörés esetén is csak — herbatheát szokott rendelni) más meg az, hogy a szegény betegeket nem

igen zakajja sokféle orvossággal, hanem a ki már a halál országújára lépett, hagyja azon haladni tovább, nem kellemetlenkedik rosszszívű orvosságokkal. A legjobb tulajdonsága pedig az, hogy a honoráriumért évszámra is elvár és meg akkor is megengedi, hogy aikudozzanak vele, sőt azt sem bánja, ha természetben fizetnek is paciensei: ki egy csirkét, ki tíz tojást, ki egy fél — sült tökört, már aszerint, hogy csak a feje fájt, vagy éppen csak hogy — köhögött. Mondtam régi orvosunkkal meg voltunk elégedve szerfölött és egy csöppet sem vágyakoztunk mások recipéire. Mégis, mikor meghallottuk az új orvos telepedését, mondhatatlan öröm szántott végig a szíveinken. És hát máskor is, más esetekben is udvariasak szoktunk lenni, most szinte túlaradó érzésekkel mondogattuk: Isten hozta hozzánk azt a doktort!

A kis kővér közjegyzőnk, aki a hivatalos órákat rendszeren a kaszinóban szokta megtartani patriarkális módon ferbli mellett, édeskészen csettintett nyelvvel és a vízi mellől is rangos jókedvvel köszöntötte a régi doktort, aki szintén a kaszinóban szokta tölteni a legtöbb idejét, aminek következtében úgy állott a dolog, hogy ha valaki beteghez akarta hívti, sohasem a lakásán kereste, hanem csak a kaszinóba nyitott be és teljesen biztos lehetett afelől, hogy nem hiába nyitott oda be, ha az orvossal akart találkozni.

— No Feri, hallottad-e már, hogy konkurens akadt?

Az orvos csak mosolygott és úgy sandán tekintett a kártyázókra, miközben az egyik szája szélét kissé felrehozta.

— Tán csak nem emelte már el valaki a — cupászt?

— Jaj, öreg, most az egyszer nem kártyáról van szó. Azt mondják he, hogy egy új orvos telepedett le nálunk.

— Menyköt? Hát már honnan csöppet közénk az a meggondolatlan kolléga?

— Biz azt még mi se tudjuk. Nem is kutattuk. Dehát te mit szólna hozzá?

Az orvos elhallgatott egy kicsit, mintha csakugyan komolyan gondolkodott volna. Aztán egyet rántott a vállán s teljes bouhomiával mondta:

— Hát mit szólnék hozzá. Az ő dolga. Szegény tatár . . .

És ő is leült az asztalhoz és már a másik percben ő is uszott az árral a kártyasztal mellett . . .

Hanem a szenzáció nem itt végződött, mert nem volt olyan uzsonna és theaestély, hogy ne beszelt volna az új orvosról. Persze még senki se látta, de azért úgy volt mindenki róla ertesülve, hogy szép ember. Nagy, magas Válas is és domboru mellű. A haja fekete, puha és csillogó. Az arca hófehér és bársonyos. Szeme, mint a kohó tüze fenylik és perzsel, úgy hogy nem lehet sokáig belenézni. Az ajka, mintha úgy me szették volna kiszabályosra színes cseresznyéből, kívánatos, ingerlő. A hangja mély, de uszta és csengő. Mintha üvegharan-

Abból a gárdából való ő, amely nem könyvből olvasta, hanem végigélte, a szabadelvű eszmék ujrászületését és amelynek csakugyan vérebe ment át a minden mellékárnyalattól tiszta liberalizmus. Rang és felekezet között Institoris Kálmán nem tett megkülönböztetést soha. Nagy képzettsége, finoman érző, művészi hajlamokban gazdag lelkülete nem születés, hanem érdem szerint osztályozta az embereket.

Most, hogy a diszes polgármesteri állás megüresedik Arad városában, valóban nem lehet méltányosabban osztani az igazságot, mint megadni Institoris Kálmánnak is az érdem jutalmát és fölemelni őt abba a nagytisztességű állásba, melyet nála jobban, méltóbban nem tölthet be Aradon senki.

Es mi, akik a közvélemény tolmácsai vagyunk, azért is szívesen lelkesedünk Institoris Kálmánért, mert elismerésekben még adósa neki e város, s ez adósságot leróni, *becsületbeli kötelességnek* tekintjük.

* *

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4.

Mennyi jelölt? Szent Isten! Mennyi jelölt! El sem férnek a folyosón. Pedig mennyi nem jött el! És mégis mily sokan vannak itt a folyosón és a karzaton! Még talán a hölgyek is a jelöltek érdekében buzgólkodnak és lesik a miniszterelnököket. Mindenki a miniszterelnökkel akar beszélni, vagy legalább is egy miniszterrel. Hjah! Az ő mandatumuk biztos! De mit ér egy képviselő ma? Semmit! Ugy lehorgasztják a fejüket, mint a ki már hallja:

— Tekintetes ur!

Brrr! Ez szörnyű hallucináció! A nagyságosból egy nap alatt válik az ember tekintetessé.

Tallán Béla alelnök fél 11 felé megnyitja az ülést. Hiszen ráérünk. A napirenden csak a kvóta, az ezerszer elcsépelet kvóta és a kérvények vannak.

Igen, de nem számolt senki Polónyival, A

nagyétü Gejza embervért szomjazott és a kvóta, hah! a kvóta oly jó anyag!

Annyi alkotmánysegés 35 év alatt nem fordult elő, mint a mennyi a Polónyi kvóta-beszédeiben.

Holott a miniszterelnök a napnál fényesebben bebizonyította, hogy minden a törvény értelmében történt.

No iszen beszélhetett Polónyinak. Ő még a folyosón is szpicstelt, hogy neki van igaza. Szobozló járt az eszében.

No! És az új képviselők! A kis szüzek! Mikor *Belicska* bejelentette, hogy 30 nap múlva igazolják őket, harsány kacagás tört ki. Hol lesznek ők 30 nap múlva!

A kvóta névszerinti szavazás nélkül természetesen nem eshetett meg.

Szavaztak vigan.

Az ellenzék még az utolsó cseppet is kifacsarta a rothadt citromból.

A szünet után a kérvényeket tárgyalták rövid ideig s azután az interpellációk következtek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallán Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlascics Gyula, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Molnár Antal jegyző bejelenti, hogy Mülek Lajos a hazai régészeti és műtörténeti kincsek Bécsből leendő visszaszerzése tárgyában a miniszterelnökhöz, *Kossuth* Ferenc az 1897-iki magyar osztrák s oroszországi egyezmény tárgyában a miniszterelnökhöz és *Ernszt* Sándor, az új néppárti képviselő a privigyei választás tárgyában interpellálni fognak.

Belicska Beni előadó bejelenti *Ernszt* Sándor, *Bánffy* Miklós gróf és *Steiner* Ferenc mandatumait. A 30 nap fenntartásával igazolatnak. (Derűtség.)

A kvóta.

Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát a királyi kvótadöntés tárgyában.

Rátkay László törvénytelennek tartja azt, hogy a kvótát a korona magasabb arányban döntötte el.

A képviselőház nem is tárgyalta a kvótát, a mi szintén törvénytelen. A függetlenségi párt nevében óvást emel a királyi döntés ellen. Különben jól illik ez a tény a jelen országgyű-

got ütnének ezüstpálcaival. A kezei valósággal remekművek, hogy a szobrász is mintázhatna róluk. Az asszonyok pedig még azt is beszélik, hogy veszedelmes nőhódító, úgy forgatja az asszonyokat az ujján, hogy nem tud ellenállani neki senki sem. És miszticizmusát még növelte az a hír, hogy bár ő olyan nagy nőhódító volt, szerelmet azonban még egy asszony iránt sem érzett.

De orvosi hire-neve még különb volt. Szavahihető emberek nyíltan és határozottan állították róla, hogy sokáig utazgatott külföldön és bár különösebb módon kórházi betegápolást tanulmányozta ugyan de azért a legspeciálisabb esetek gyógyítótudományát is ellette a nagy-hírű orvostanároktól. Aztán maga is letelepedett a külföldön és pacienturája rövid idő alatt olyan nagyhírű lett, hogy látogatások alkalmával alig tudta elhelyezni rendelő szobájában a betegeket. Maguk a külföldi specialisták is elismerték, hogy méltó kollegájuk és hogy nem éppen humbug vagy valami szemfényvesztés a tudománya. — Sőt beszélik, hogy egy alkalommal maga az angol királynő is rászorult a tudomány és dr. Fekete Péter ez alkalommal is dicsőségesen megfelelt a beléje helyezett nagy bizalommal.

Szóval olyan hírek keringtek róla, amelyek mind arról győzték meg bennünket, hogy nem közönséges emberrel van dolgunk. Hát persze, hogy nem is úgy tekintettük, mint valami közönséges embert. A kaszinó nemsokára tisztelgett nála és szeretettel hívta meg tagjai közé. Sőt még maga a városi tisztviselői kar is ki akart vonulni hozzá teljes díszben, ékes szavakkal fejezendő ki tiszteletét és végnélkül

való örömét. A dolog azonban annyiba maradt, mert a polgármesterünknek akkor éppen, csupa véletlenségből, hirtelen el kellett utaznia a városból, azt a jogot pedig magának akarván fenntartani, hogy az új orvost a tisztikar élén üdvözölhesse, a tisztelgést egyszerűen elhalasztotta. — Természetesen valamennyi egyesület van városunkban sietett őt választmányára közbeaválasztani, ami másképp nem igen mehetett, mint hogy egy-egy lelkes tag lemondott és helyét följajánlotta az új tagnak.

Mert a mi hitünk és meggyőződésünk az volt, hogy itt ugyan — akármilyen híres orvos legyen is — az új orvosnak nem lesz semmi dolga: a nem betegek nem mennek hozzá, mert nincs szükségük orvosságra, a betegek pedig azért nem, mert gondolják, hogy ez a nagytudományu ember, aki külföldön sok mindenhez hozzászokott, nagyon is drága orvos lehet, akinek nem csupán a látogatása kerül igen sok pénzbe, de aki bizonyára az orvos-ságok közül nem fogja a legolcsóbbat rendelni, — hát legalább legyen egy kis szórakozása, ahol elmulasson és eltöltsse a kis városban nagyon is lassan muló időt és ne kelljen egész napot át unalmaskodni. Amely dolgokra igen alkalmasnak a különböző egyesületek, kaszinók, ahol napokat lehet agyondikciózni.

De biz az nem így történt. Soha annyi megbetegedés, mint amennyi azóta előfordult, hogy az új orvos letelepedett nálunk. A régi doktorunk, a *Feri* bátyánk, csak a fejét csóválgatta és dörögött valamit a bajusza alatt. Az ő betegei ugyan nem pártoltak el tőle, hűségesen itták a herbetheát s így a jövedelme nem csökkent egy cseppet sem. De azért már még-

léshez. Rá lehet írni sűrűlírattal a fejfájára: „Törvénytelenységben született, törvénytelenységben halt meg. Az örök feledékenység setétségbe boruljon rá!” (Tetszés a szélbaion.)

Buzáth Ferenc a néppárt nevében tiltakozik a felemelt kvóta ellen s az ellen állást foglal.

Széll Kálmán miniszterelnök.

Rátkayval polemizálva kijelenti, hogy törvénytelenység nem történt, mert a királyi döntés épen a törvény értelmében következett be. A tárgyalás alatt levő jelentésről elismeri, hogy nem átirat, hanem előterjesztés. A képviselőház nyilatkozási jogát nem akarja és nem is akarta összesugorítani. A törvényesség szempontjából pedig lehet is bírálni a jelentést, nincs kifogása ellene, de az a kérdés, igaza van-e az ellenzéknek. Nos tehát nincs igaza. Az egyezkedés megtörtént, a két kvótabizottság tárgyalta a kvótát és egymással meg is egyezett. A jelentést a két képviselőház elé terjesztették, de azok azt nem tárgyalhatták, mert az osztrák reichsrath még bizottságilag sem tárgyalta a jelentést és így ki volt zárva az eshetősége annak, hogy a két országgyűlés megegyezzen.

Igy következett be a király döntése épen a törvény értelmében. Nem rajtunk mult, hogy parlamentáris uton a kvótát megállapítani nem lehetett. Itt a törvénynek egy jöttája sem volt megsértve s a döntés a törvény világos szelleme értelmében történt. Kéri a jelentést tudomásul venni.

Polónyi Géza szerint itt alkotmánysejtés történt, sőt a legrutabb kijátszása az alkotmányosságnak. (Derűtség.) Hogy a reichsrath nem tárgyalta a kvótát, az baj, de nagyobb baj az, hogy a magyar képviselőház nem tárgyalta s itt az alkotmánysejtés. Aztán miért nem mutatják be azokat az adatokat, amelyeknek alapján a király döntött. Az előterjesztést nem veszi tudomásul.

Rátkay László személyes kérdésben helyreigazítja szavait.

Elnök a vitát bezárja.

Széll miniszterelnök: *Polónyi* tovább megy, mint *Rátkay* és rut alkotmánysegésről beszél. Szinte a háta borzongott bele. (Elélnk derűtség), de nem vette a szívére, és könnyen megvigasztalódik abban a tudatban, hogy teljes törvényességgel történt a döntés. (Helyeslés.)

Polónyi Géza: Az a kérdés, hogy mit tett a reichsrath a bizottsági döntés után?

Förster Ottó: Üdvözlő táviratot küldött. (Derűtség.)

Polónyi fenntartja előbbi állításait.

Széll miniszterelnök röviden még egyszer

is, érdemes volt megcsóválni a fejét, amit ez az új kollega itt a városban előidézett.

Mert sokszor alig győzte már látogatni a betegeit, a látogatói meg órák számára várakoztak az előszobában, a melyek padozata neszfogó szőnyegekkel, falai pedig klasszikus képekkel vala befedve. Betegeinek talnyomó részét azonban a nők képezték. Soha annyi míg-rén, gyomorgörcs, szívdobogás, neurasthenia, isziás, meg nem tudom én, hogy miféle betegség, amennyi ebben az időben az asszonyok között dühöngött és soha annyi kétségbeesett férj, mint amennyi ebben az időben könyörgött az új orvosnak, hogy csak meggyógyítsa a feleségét és megmentse a — bizonyos haláltól. Hiszen csakugyan olyan bágyadtan égtek azok a tüzek az asszonyok szemeiben s olyan kínosan nyögtek azok az asszonyok, hogy szinte meg tudták volna repszteni a férjeik szívét, ha azoknak — szerencsére — segítségül nem jött volna az új orvos.

Es az új orvos aztán nem is ment biába a betegekhez, mert a gyógyszerere olyan csudálatraméltó hatásu vala, hogy rendszeren javulást eredményezett. De gyógyszerei nem is voltak közönségesek. Azt mondta, hogy rendkívüli dolgok, azokat nem lehetne megkapni minden kisvárosi patikában, hát csak ő maga adta az orvosságait is, amelyekből nagy rakítárt artoott a lakásán. És milyen szeretettel vették be ezeket a porokat a betegek és még azok is, aki más alkalommal irtózott minden orvos-ágtól, ennek az orvosnak a kezéből szinte örömmel fogadta még az epereszerű szereket is. Azt mondak különben a betegek, hogy ennek oka az, mert olyan édes sístergés támadt tőle azonnali

reflektál Polónyi beszédére. Idézi a törvényt, mely szerint a két országgyűlésnek nem kell okvetlenül tárgyalnia a kvótát, mert hiszen nem lehet erőltetni, ha egyszer foglalkozni sem akar vele. Junktim nincs. A kvótadöntést az összes gazdasági komplexummal együtt kell megbírálani és megítélni. Kéri az előterjesztés tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Elnök bejelenti, hogy 20 képviselő névszerinti szavazást kért. A szavazást elrendeli. (Kihuzza az S. betűt.) A szavazást S. betűvel kezdik.

Felkiáltások: Szusz! Szusz! Végső szusz!!

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

a névszerinti szavazás megtörténik.

Elnök kihirdeti a szavazás eredményét. E szerint 112-en elfogadták a jelentést, 35-en nem vették tudomásul. A többség tehát 77.

Elnök: A kérvényeket holnapra halasztja. Következtek az interpellációk.

A bécsi magyar műkincsek.

Műlek Lajos a miniszterhez azt az interpellációt terjeszti elő, hogy hasson oda a miniszterelnök, hogy a bécsi kincstárban levő magyar régészeti műkincsek visszakerüljenek Magyarországra. A király a cseheknek kérés nélkül is visszaadta a kincseiket és nem fogja megtagadni a magyarok kívánságát sem.

Széli miniszterelnök kijelenti, hogy sohasem mondta, hogy a közbenjárás hiábavaló volna. A kérdést megfogja vizsgálni és szívesen közbe fog járni az ügy érdekében. (Elnök helyeslés.)

Műlek s a Ház a választ tudomásul vette.

A privigei választás.

Ernszt Sándor a privigei választáson állítólag előfordult visszaélések tárgyában interpellál.

Széli Kálmán miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a visszaélések ellen általában, így a szóban forgó esetben is állást foglal. A választás rendben történt, de a néppárt terrorizált. Kijelenti, hogy a bűnösök ügyében vizsgálatot fog indítani.

A miniszterelnök választát a Ház tudomásul vette.

TÁVIRATOK.

Transzvál.

London, szept. 4. A Reuter-ügynökség jelenti Uniondaleból tegnapi kelettel: A burok egy Oudtshoornból jövő 25 főnyi

angol őrzőjratot a folyón való átkelés közben megleptek. Az őrzőjrat parancsnoka és két embere megmenekült, három ember elesett, négy megsebesült, a többi fogóságba esett. A foglyokat a semlegességi eskü letétele után szabadon bocsátották.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

(A generális beszámolója.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

A mai napon Tisza Kálmán, Nagyvárad város képviselője beszámoló beszédet mondott választói előtt. A politikai világ nagy várakozással és érdeklődéssel nézett a beszámoló elé, noha mindenki tudta, hogy az ősz vezér lényegében újat és meglepő dolgokat nem fog mondani. De mit is mondjon újat Tisza Kálmán? Hiszen ő maga a történelemnek oly nagy alakja, a kihez az országos eseményeknek évtizedei fűződnek. Ő az országnak évtizedekre megcsinálta a történetét. Így mindenki tudhatja, hogy miként vélekedhetik az aktuális eseményekről.

Sokan kíváncsiak voltak, hogy a jelen viszonyok között mit mondhat a szabadelvű párt-ról, mert hiszen hangok halatszanak, hogy a jelenlegi szabadelvű pártnak nem mindegyik tagja követ egyszersmind szabadelvű politikát is. És Tisza Kálmán a mindent átlátó, tapasztalt és okos politikus szemével vizsgálván a helyzetet, tisztán feltárta a politikai viszonyok állását, rámutatott a hibákra és a félszűzességekre és kijelölte az utat, amelyen a magyar politikának haladnia kell.

Tisza Kálmánnak nagyváradai tartózkodásáról és a beszámolóról a következő tudósítást vettük:

Tegnap délután 5 óra 35 perckor érkezett meg Gesztről Tisza Kálmán, hogy ma délelőtt elmondja a beszámoló-beszédet nagyváradai választóinak. Mikor a vonat megérkezett, fölharasant a nagy éljenzés. Tisza Kálmán, fia Tisza István gróf és Markovits Antal társaságában érkezett. Rimler Károly h. polgármester ekkor elébe lépett és beszéddel üdvözölte őt.

Az éljenzés csillapultával Tisza Kálmán szólott. Válasza így hangzott:

Nagyon köszönöm e hozzám intézett szívélyes szavakat, melyekre meghatva csak röviden válaszolok. Válaszom nem lehet más, mint a köszönet szülő városomnak, mely már annyiszor ölelt engem keblére és ajándékozott meg bizalmával. Ami pedig azt illeti, hogy érzelmeik a szabadelvűség iránt meg nem változtak, az előttem nem új, mert hiszen gyászfátyolt kellene kötni kalapjainkra, ha még Nagyváradon is megingana a szabadelvűség. Addig is, míg bővebben nyilatkozhatom, fogadják hálámat és köszönetemet.

Zajos éljenzés fogadta Tisza Kálmán szavait s azután meglőrtént a bevonulás a városba, impozáns kocsisorral, nagy éljenző közönség sorfala között. Tisza Kálmán fiával ősi házukba vonul rövid pihenőre, hogy azután rendes szokásukhoz képes felkeressék a biharmegyei kaszinó helyiséget. Innen Szunyogh Péter alispánhoz ment vacsorára.

A beszámoló-beszédet ma délelőtt 11 órakor mondta el Tisza Kálmán a nagyváradai kereskedelmi csarnok dísztermében, mely zsufolásig megtelt választókkal. Ott voltak az összes biharmegyei képviselők: Tisza István gróf, Gajary Ödön, Orley Kálmán, Telegdy József, Faste Tódor orsz. képviselők.

A választók elejétől-végig lelkes érdeklődéssel hallgatták a beszámolót, melynek fontosabb vonatkozásaiban Tisza Kálmán ezeket mondta:

A nemzeti pártnak a szabadelvű pártba történt belépéséről annak idején már nyilatkozott Tisza Kálmán. A helyzet azon időtől való alakulása ok nélkül nyugtalanította a közvéleményt, mert egy pillanatra sincs ok kételkedni abban, hogy a jelenlegi kormány a liberalizmus elvei mellett szilárdan kitartott, valódi szabadelvűség elveivel soha ellenkezésbe nem jutott.

Az új összeférhetlenségi-törvényről nem nyilatkozik hosszasan, csak indokolja a törvényjavaslat tárgyalásánál követett álláspontját. A törvényt tulszigorúnak tartja, mert több kiváló erőt, jeles politikust kizár a parlamentből. Reméli azonban, hogy a törvény céljainak meg fog felelni.

testükben és valami kéjes ájulás nehezedik az agyukra, a fájdalom pedig azonnal megszűnik, mintha kettévágták volna hirtelen.

Igaz, hogy máskülönbem sem irtóztak tőle valami nagyon. A nők éppenséggel nem csatlódtak benne, mert pompás külseje, bizalmatgerjesztő megjelenése jól esett nekik. Némelyek ugyan azt állították róla, hogy nem olyan szép, mint ahogy híresztelték, mert a homlokán egy hosszú, vörös folt éktelenkedik, az orra pedig egy kissé nagy, de a többség rajongott érte és voltak sokan, akik titkon imádták is.

Az orvos azonban teljesen csendben élt és nem járt sehova. Pedig annyiszor meghívták egy-egy kis uzsonnára, de ő nem fogadta el. Ezért aztán haragudtak is rá sokan. Mert pusztán dőllyenek, hencegő büszkeségnek tartották s éppen nem tudták megbocsátani neki a visszautasítást, mert úgy gondolták, hogy azért, utasít vissza minden meghívást, mivel ezáltal még kívánatosabbnak akar feltűnni, mert el van bizakodva s azt hiszi, hogy a nők minden fáradtság nélkül fognak az őlebe hullani, mint az alma ahogy oda hull a kötőbe minden rázás nélkül is, ha meg van érve.

Voltak azonban olyanok is, akik e visszavonulás miatt nem haragudtak, de sőt emiatt még sokkal inkább hevültek az orvos iránt és valami bizsergő édes érzés nyilallott végig a testükön, valahányszor az orvos misztikus léteére gondoltak. Most akár neanyit beszéltek is házi rendjéről, otthoni dolgairól, sőt még egy fekete szemű kis lányról is, ki állítólag testvérként szerepelt nála, mégis mivel nem tudtak semmi bizonyosat róla, egész valójának titokzatosága csak nőtt és ingerlő hatással volt

minden fantáziára. Akadtak sokan a nők között, akik szerették volna megismerni titkos dolgait, meglepni hirtelen, kilesni magányos óráit. A legtöbben azonban vártak csöndesen és abban a meggyőződésben, hogy bizonyára nem fognak hiába várni.

A tudománya ellen azonban nem volt senkinek semmi kifogása. Elismertük mindnyájan, hogy különb orvost még csak képzelni se lehet és hogy prakszisa olyan nagy, olyan széles körű, hogy ahhoz foghatót nem találni az egész országban, de talán még egész Európában sem.

Pedig tudománya nagysága felől csak még ezután szereztünk igazi tudomást. Akkor tudniillik, mikor a Sággy Pali feleségét meggyógyította. Valami különös betegség kinozta ezt az asszonyt egy idő óta; néha napokon át nem evett semmit, úgy, hogy szinte elvesztette minden erejét és inai megrogytak, ha kikelt az ágyból, máskor meg ha megjött az étvágya, egész nap evett és mindig a legnehezebb ételeket; de ugyanakkor végtelen idegesség gyötörte, kezei rángatóztak, ajkai reszkettek és a mikor javában evett, akkor ugrott föl az asztal mellől és ha meg nem fogták volna, kivette volna magát az ablakból az udvarra. Akkor meg aztán a másik végletbe esett, meg se tudott mozdulni, úgy kellett az ágyba tenni. Az ereje meg folyton fogyott, az arca sápadt, szinte pergament szerűvé változott.

A férje kétségbe volt esve. Bécsből akart hozatni orvost, mert a mienkben nem bízott. Se Feri bátyámban, se az új orvosban. Barátai biztatni kezdték, próbálja meg az új orvost, hátha tud segíteni. Majd ha látja, hogy nem

bir a betegséggel, akkor forduljon Bécshez. Sokáig habozott. Sokáig kellett a fülébe beszélni, míg elküldött dr. Fekete Péterért. Az új orvos elment s csak végig simította kezével a beteg homlokát s az azonnal jobban érezte magát. Aztán orvosságot adott s már két hét múlva fölgyógyult az asszony.

El voltunk ragadtatva. Soha ilyen orvost! Milyen szerencse, hogy éppen közénk telepedett le! Hogy fogják majd irigyelni tőlünk, ha meghallják a tudományát és gyógyításának sikerét! — Kibeszélhetetlen öröm fogott el bennünket és vidáman szorongattuk egymás kezét, mikor erről az orvosról jött föl a szó közöttünk.

Egy reggel azonban nagy meglepetés ért bennünket — Dr. Fekete Péter címtábláját nem találtuk sehol, le volt az szedve a falról. És dr. Fekete Péter se volt sehol. — Hiába kérdeztük, hiába kutattuk minden felé. — Sokáig, nagyon sokáig semmit se hallottunk felőle!

Évek múlva jött csak hír róla. Akkor tudtuk meg, hogy a címtábláját a rendőrség vette le, mert az orvos urnak nem volt — diplomája. — Csak inas volt egy doktor mellett sokáig s ott ragadt rá minden orvosi tudomány . . .

Meg voltunk rökönnyödvé és el nem tudtuk találni, hogy miként volt képes mégis olyan kitűnően gyógyítani. — Persze, mert egyikünknek se jutott eszébe, hogy kérdezősködjék e tekintetben az asszonyoktól . . .

Az inkompatibilitásról szóló törvény kapcsán meleg, részvételtjes hangon emlékeznek meg *Szilágyi* Dezsőről, a törvény főalkotójáról. Hosszu ideig működtek együtt, ellenfelek is voltak, de ha szabadelvűségről volt szó, mindig együtt harcoltak a liberalizmus érdekében.

A választásokra vonatkozólag szomorú jelenségnek tartja, hogy az ország némely részein feltűnik ama törekvés, hogy bizonyos érdekesoportoknak mandátumot szeretnek biztosítani. Ne legyen új és régi frakció, hanem egy tömör, erős és egységes szabadelvűpárt. *Lehetetlennek tartja, hogy valaki agrárius programmal szabadelvű képviselőnek választassa meg magát*, mert az agráriusok az ipart és kereskedelmet háttérbe akarják szorítani, s e célból reakcionárius csoportokkal szöveteznek. Szeretné, ha illetékes helyről kijelentenék, hogy szabadelvű párti képviselőnek csak az választathatja meg magát, aki szigorúan a miniszterelnök álláspontjához ragaszkodik s azt magáévá teszi.

Az állami tisztviselők fizetés-javítás iránti mozgalmát támogatja, de óhajtana, hogy a tisztviselők várják meg a kellő időt, minthogy csak fokozatosan lehet acélt elérni.

A közös vámterületet fenntartani kívánja amíg lehet. Végül szólt a *kisipar* válságáról, melynek javulását reméli.

A beszéd után *Hlatky* Endre lelkes szavakban újból felajánlotta *Tisza* Kálmánnak a szabadelvűpárt részéről a jelöltséget, a melyet *Tisza* Kálmán lelkes éljenzés között el is fogadott. *Hoványi* Géza dr. takarékpénztári igazgató és a szabadelvűpárt alelnöke indítványára a következő üdvözlő sürgönyt menesztettek *Szell* Kálmán miniszterelnöknek:

„Nagyméltóságú *Szell* Kálmán miniszterelnök urnak, Budapesten. Az az erős meggyőződés, hogy Magyarországnak ugy szellemi, mint anyagi fejlődését csak a valódi és megüthetetlen szabadelvűség biztosítja, indított minket, Nagyvárad város szabadelvű polgárait arra, hogy városunk nagy fiát, immár 22 éven át meg nem szűnő szeretettel és nem lankadó bizalommal körülvett képviselőnk, *Tisza* Kálmánt, a szabadelvűpárt megteremtőjét, a mai napon tartott beszámolója után újból és egyhangú lelkesedéssel képviselőjelöltünké kikiáltottuk. Ugyanez a meggyőződés azonban egyidejűleg arra is indított minket, hogy ez alkalomból Nagyméltóságodat, mint az országos szabadelvűpárt vezérét, őszinte ragaszkodással és teljes bizalommal üdvözljük. A Nagyméltóságod adta program a mi programunk is; Nagyméltóságod politikai multja, hazaszeretete és fényes tulajdonságai pedig a biztosíték arra, hogy ezt a szabadelvű programot, a haza üdvére meg is valósíthatja. Fogadja Nagyméltóságod ismételtlen ragaszkodásunk és bizalmunk őszinte nyilvánítását. A nagyvárad szabadelvűpárt nevében *Hlatky* Endre, elnök.”

Podmanický Frigyes bárót a következő sürgönyben üdvözlötték:

„Nagyméltóságú *Podmanický* Frigyes br. urnak, a szabadelvűpárt elnökének, Budapesten. Nagyméltóságodnak, mint az országos szabadelvűpárt elnökének, bejelentjük, hogy a nagyvárad szabadelvűpárt mai napon tartott ülésében egyhangú lelkesedéssel *Tisza* Kálmánt városunknak 22 éven át szeretett képviselőjét képviselőjelöltül kikiáltottuk. — Fogadja Nagyméltóságod bizalmunk őszinte nyilvánítását. A nagyvárad szabadelvűpárt nevében *Hlatky* Endre, elnök.”

Délben 300 tértékű társaság volt *Tisza* Kálmán tiszteletére a Fekete-sas vendéglőben. A banketten *Beóthy* László főispán a királya, *Várady* Zsigmond dr. *Tisza* Kálmánra, *Hegyesi* Márton szerkesztő pedig *Tisza* Kálmánra mondott felköszöntőt *Tisza* Kálmán végül Nagyvárad polgárait élette.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: *Vasgyáros*, színmű. Győri Matild vendégtárlapjával.
Pentek: Szünet.
Szombat: *Ocska brigadéros*, bohózat.

* *Fregoli* helyett *Madarász*. A tegnapi becsapás után a művezetőség meggondolta magát s a „nagy művész” *Fregolinak* utilaput kötött a talpára. Mint ma kiderült, a tegnapi *Fregoli* nem egyéb közönséges csepürágónál. Budapesten a városligeti bódékban produkálta magát s ez időbeu a *Somossyban* működő valódi *Fregoli* névbitorlásért föl is jelentette őt. Az aradi színházban így műsorváltozás állott be s hirtelenben a „*Madarász*”-t rántották elő. *Arkossy* énekelte a cí szerepet szép sikerrel. A többi szereplők *Mányai*, *Boda*, *Polgár*, *Tolnayné*, szintén jók voltak.

* *A vasgyáros*. Ohnet színművében mutatkozik be csütörtök este *Győri* Matild, a Vigszínház iskolájának végzett növendéke. A kisasszony kellemes külsővel bír s vizsgálja alkalmával a lapok elismeréssel emlékeztek meg róla. *Győri* Matild *Clair*et játsza; a darab szereposztása egyébként a régi.

* *Fedák Sari* a Magyar Színházban. Mint egy fővárosi lap értesül, *Leszkay* András a Magyar Színház igazgatója *Fedák* Sárinak megint szerződési ajánlatot tett. *Leszkay* 25,000 koronát hajlandó fizetni a művésznek, ha átmegey a Magyar Színházhoz *Fedák* Sari hirszerint hajlandó elfogadni *Leszkay* ajánlatát és akkor néhány nap mulva meg is kötik a szerződést.

* *Eltávozott színész*. A színházi iroda a következő jelentést küldötte be hozzánk: *Tomcsányi* Russi és *Hegyi* Kornél az aradi színtársulattól a mai napon megváltak.

* *Ocska brigadéros*. *Feld* Mátyás énekes bohózatából holnap tartják meg az első házi főpróbát. A mulattató paródiát számos tánc, induló, kuplé élénkíti.

* *Almás* Lolát, a Vigszínház volt tagját, akit *Robelly* vívómester szökésével kapcsolatban sokat emlegettek, mint a mai budapesti lapok jelentik, *Leszkay* András három évre szerződöteltette a Magyar Színházhoz.

Csendőrök harca egy betörővel.

(Hét lövés egy szökevényre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

Uj-szent-annai tudósítónk véres csendőrharcrol ír, mely kedden este 9—10 óra között folyt le Ó-Szent-Annán az *uj-szent-annai* csendőrök és egy hírhedt *Aradmegyei* betörő-tolvaj: *Repás* Juon között.

Az a tolvaj-banda, melynek *Repás* Juon is tagja volt, állandóan foglalkoztatja a csendőr-és rendőrhatóságokat. Néhány évvel ezelőtt itt *Aradon* is szerepelt a hírhedt tolvaj-szövetség, mikor a *Gutzjahr*- és *Mittler*-tanyákról nagymennyiségű búzát és kukoricát loptak. Azonkívül alig mulik el hét, hogy a *Repás*-család valamelyik tagja lopást ne követne el.

A banda fejét *Repás* Juont, hét rendbeli betörés és lopás büntette miatt másfél évi börtönre ítélte el a törvényszék, s ezt a büntetését most kellett volna megkezdenie *Megszökött* azonban a büntetés kitöltése elől s a bíróság elrendelte körözését.

Az *uj-szent-annai* csendőrök megkapván az elfogatási parancsot, *Repás* keresésére indult. Először az Ó-szent-annai lakásán keresték, a rokonság azonban elakarta távolítani a csendőröket, s azt mondta, hogy *Repás* *Romániába* szökött.

A csendőrijárőr három iagból állott: *Baranyai* István, *Pásztor* János és *Vince* András csendőrökből. *Vince* 9—10 között egyedül járkált Ó-Szent-Anna utcáin s mikor a görög keleti templom elé ért, figyelmeztették, hogy az utca másik oldalán négykézláb mászva szököb

Repás Juon, s *Vince* csendőr rákiáltott *Repásra*:

— Állj meg!

R-pás, mikor megtudta, hogy észrevették, revolvert vett elő, s háromszor rálőtt *Vince* csendőrre. Két golyó a csendőr feje mellett furódott a falba.

A lövések zajára figyelmes lett a másik járőr s a hang után a másik két csendőr is a templom elé ment. Közben *Repás* menekülni próbált. A csendőrök négyyszer utána löttek, a golyók azonban nem találtak.

Az éjjeli őrk ekkorra szintén megérkeztek s segítettek a csendőröknek *Repás* elfogásában. Az éjjeli őrk között volt *Repás* bátyja is, a ki szintén lőtt öccse után.

Hosszu hajsza után végre sikerült elfogni *Repást*. Be akarták kísérni az *uj-szent-annai* csendőrlaktanyára, utközben azonban *Repás* újból megszökött. A csendőrök hátrakötötték kezét, s azonban kihuzta karjait a kötelékből s futásra vette a dolgot. A csendőrök újból háromszor rálöttek *Repásra* s *Vince* András egyik golyója *Repás* karját furta át.

Erre összeesett a szökevény betörő, a csendőrök újból megkötötték s bekisérték a laktanyára. Itt még egy gyilkossági kísérletet követett el *Repás*. Kést vett elő zsebéből s avval *Vince* András csendőrt le akarta szurni. A csendőrök csak nagynehezen tudták a dühöngő embert megfékezni.

Popovits dr. *uj-szent-annai* körorvos a fogházban kivette *Repás* karjából a golyót. A szívos embernek karját valósággal szétroncsolta a lövés s ő ennek dacára egész vigan használja sérült karját.

A két szomszédos *Szent-Anna* községben valóságos öröm uralkodik *Repás* elfogatása következtében. A *Repás* család valóságos réme állandó tolvajlásai és betörései miatt.

Csun herceg

Vilmos császárnál.

(A fogadás Potsdamban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

A mai napon fontos és mindenekfelett érdekes külpolitikai esemény történt Németországban. Hosszu vajadások és még hosszab diplomáciai tárgyalások után *Vilmos* császár végre fogadta *Csun* királyi herceget, a kínai császár követét, aki bocsánatért járt a német uralkodónál.

A találkozásnak ugy külső formái, mint maga a tény és különösen a kínai követ beszéde és a császár üzenete rendkívül érdekesek. A kínai császár sajnálkozását fejezte ki a kínai események, különösen pedig *Ketteler* báró meggyilkolásának ténye felett, s kijelentette, hogy bár ezen események az ő tudta és beleegyezése nélkül történtek meg, mégis „ősi szokás szerint a felelősséget saját fenkölt személyére vállalja.”

A nagyfontosságú találkozás lefolyásáról az alábbiakat táviratozzák:

Csun herceg külön vonaton tegnap délután érkezett *Potsdamba*. Az állomáson *Moltke* városi parancsnok és a rendőrfő jelent meg a herceg üdvözlésére. A német urakat majd hogy meg nem kacaglatta a herceg felszedsége és ügyetlen viselkedése. A négyfogatu udvari hintóhoz kísérték *Csun* herceget, akinek kísérete kétfogatu udvari hintókon helyezkedett el. A herceg kocsija előtt udvari fullajtárok lovagoltak, ellenben katonaság nem volt kirendelve.

A hivatalos program értelmében, mi helyt az audiencia meg fog történni, az udvar

Csun herceget magánembernek fogja tekinteni, akinek számára a Thiergartenben béreltek lakást. Sem az udvar, sem a kormány nem érintkezik a kihallgatás után Csun herceggel s ő addig maradhat a német fővárosban, amíg kedve tartja. Csun herceg kísérete nem jelent meg a császár előtt, egyedül a herceget fogadta az uralkodó a külügyminiszterium egy tagjának jelenlétében.

A fogadás ma délben 12 órakor történt. Csun herceg *Richthoffer* báró külügyi államtitkár, a miniszterek, tábornokok és udvari tisztviselők jelenlétében érkezett a császári palotába.

Mikor a kínai herceg pont fél 1 órakor megérkezett, a bejáratnál felállított katonaság és a tisztek nem köszöntötték őt. Csun herceg komoly, szinte nyomott hangulatban haladt végig a katonaság sorai között és kíséret nélkül, egyedül ment a császári palota Kagyló-termébe.

Vilmos császár teljes uralkodói jelvényeivel ült császári székében komoly, szigorú arcú. Mikor a kínai herceg belépett, Vilmos nem kelt fel a trónról, ülve maradt, a herceg közeledett felé és utjában a trónig többször — egy forrás szerint *kilencszer* — mélyen meghajolt. Felolvasta a kínai császár levelét, mely *sárga selyemre kínai nyelven* volt írva.

A levelet tolmács fordította át német nyelvre, mire Vilmos császár kemény, heves hangon adta meg válaszát, ez alatt ülve maradván.

Csun herceg több meghajlás után hátrafelé távozott, s csak mikor kiért a teremből, adták meg neki a rangjához illő tisztelgést. Ezután úgy bántak vele, mint királyi herceggel, lakására is lovas csapat kísérte el. Délután Vilmos császár az Orangeriában visszaadta a látogatást a kínai hercegnek.

Csun herceg Vilmos császárhoz intézett beszédét így kezdte:

— A nagy császár, az én legkegyelmesebb uram és parancsolóm megbízásából van szerencsém levelét Felsőged császári kezeibe átadni. A múlt évben Kinában beállott felkelő-mozgalom után a császári udvar teljes mértékben érezte azt a kötelességet, hogy egy külön németországi küldöttség által fejjeze ki felséged előtt legőszintebb sajnálkoását a történetek-, és különösen azon esemény felett, melynek Felsőged kitűnő követe: *Ketteler* báró áldozatul esett.

Beszéde további folyamán elmondta a kínai herceg, hogy a császár, minden kétséget eloszlatandó ezen sajnálkozásának őszintesége felett, elhatározta, hogy legközelebbi rokonát bizta meg a *kiengesztelő-misszióval*.

— Azon helyzetben vagyok — folytatta Csun herceg, — hogy Felsőgedet biztosíthatom, miszerint a császár, az én legkegyelmesebb uram ezen zavaroktól, melyek Kinára nagy szerencsétlenséget, Németországra pedig vesztéseket és gondokat hoztak, — a szó szoros értelmében távol áll, dacára azonban ennek, a császár ezeréves szokás szerint a felelősséget saját feköit személyére átvállalja.

Vilmos császár, mint említettük, szigorú és erélyes hangon adta meg — feltételhez kötötten ugyan — bocsánatát.

— A kínai császár udvarán volt követemet — mondta — a kínai fővárosban, a kínai császár katonáinak gyilkos fegyvere leterítette. Ez oly hallatlan büntény volt, melyet a nemzetközi jog és minden nemzet szokásai súlyosan megbélyegeznek.

Császári fenséged ajkairól üzeni a kínai császár őszinte, mély sajnálkozását ezen esemény felett. Szívesen hiszem, hogy császári fenséged császári testvére maga távol állott a büntettől, annál szigorubb felelőség terheli érte a császár tanácsadóit és kormányát.

Ezek ne árnítsák magukat azzal, hogy pusztán egy engesztelő követség által vétkük alól feloldást és bocsánatot eszközölhetnek ki. Ezt csak úgy nyerhetik meg, ha ezentul a népek közötti jognak és a civilizált nemzetek erkölcsi szabályai szerint járnak el.

Ha a kínai császár nagy birodalma kormányát ezentul szigoruan e szabályok szerint fogja vezetni, teljesülni fog az a reménye is, hogy a múlt év zavarainak szomorú következményei elenyésznek, Németország és Kína között pedig tartós, békés és barátságos viszony leendő.

Vilmos császár tudomásul vette a bocsánatkérést, egyrészt az igazságban való felsőbbtség tudatában, másrészt pedig azért is, mert Csun herceg beszédének eredeti szövegét lényegesen megváltoztatták. A módosítást a birodalmi kancellár tette meg s így a herceg beszéde teljesen megfelelt a német udvar követeléseinek.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A *Báró Hirsch Mór* jótékony betegségyelő és temelkezési egyeslet tagjait felkérjük, hogy folyó hó 8-án, vasárnap délután a *Korona* kávéházban tartandó gyűlésen minél számszerűbben megjelenni szíveskedjenek. A *br. Hirsch egyeslet több tagja.*

Karhatalom egy iskolában.

(Iskolaszék a tanító ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Tegnap délelőtt érdekes dolog történt egyik kolozsvári iskola udvarán, amelyet a beiratások végett ugyanott járó-kező szülők meglepetve szemlélhettek. *Csendőrök jelentek meg*, hogy kiköltöztessenek egy tanítót a lakásából, amelyet az iskolaszék már ki is jelölt a tanító utóda részére s mikor a tanító megtagadta a kiköltözést, olyan fordulat állott be, hogy most ép a csendőrség őrzi, hogy lakásában valahogy meg ne háborítsák.

A feltűnést keltő eset részletei a következők:

Malatinszky Lajos, a kolozsvári Ferenc József-uti róm. kath. elemi iskola vezértanítója első nejétől polgári uton elválván, másodizben kötött házasságát *egyházilag meg nem kötötte*. Ezért fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene s annak befejezéseken ez évi aug. 31-ikével állásától elmozdították.

Az ítéletet megfelebbezte a közoktatási miniszterhez, ki a mai napig nem döntött. — *Malatinszky*, mivel fizetését szeptember 1-ével beszüntették, ez ellen a kir. tanfelügyelőség-nél panaszt emelt s kérte, hogy jogaiban a közgazgatási bizottság útján megvédelmeztesse. Mielőtt azonban erre került volna a sor, az iskolaszék kiküldöttei által felhívta, hogy lakását hagyja el. Ő ennek teljesítését, — hivatkozva arra, hogy az elmozdító ítélet még jóváhagyva nincs, — megtagadta s kijelentette hogy *csak az erőszaknak enged*.

Az iskolaszék erre *Polc Rezső* helyettes főkapitányhoz fordult, aki a karhatalmat két csendőr személyében az iskolaszéknek rendelkezésére bocsátotta. Ezek a kiköltöztetést foganatba indították, *Malatinszky* pedig a kir.

tanfelügyelőség-nél tett jelentést az esetről, mire *Balogh Sándor* kir. segédtanfelügyelő a főispánhoz ment, hogy annak, mint a közgazgatási bizottság elnökének útján a dolgot megakadályozza.

A közoktatási miniszter évtizedekkel ezelőtt kötelességükre tette a közgazgatási bizottságoknak, hogy a tanítók elmozdítása esetén a miniszter jóváhagyását mindig beköveteljék s utasítsák a közgazgatási és rendőri közegeket, ha az iskolafentartók illet felmutatni nem tudnak, a tanítót minden külön rendelkezés bevétele nélkül állásába és jogainak élvezetébe karhatalommal is visszahelyezzék, a rendőrség kötelessége tehát épen az ellenkező volt.

A főispán azonban nincs itthon s nincs helyettese, a polgármester sem, a közgazgatási bizottság nevében tehát intézkedni nem lehetett. *Balogh Sándor* ezért személyesen felkereste *Polc Rezső* helyettes főkapitányt s megbeszélte vele az ügyet, kijelentve, hogy azon esetre, ha a kiköltöztető rendelet érvényben marad, kénytelen lesz táviratilag sürgős intézkedést kérni a minisztertől.

A komplikált ügyre azonban sikerült egy elintézési módot találni, a mennyiben a helyettes tanfelügyelő írásbeli nyilatkozattal elvállalta a felelőséget és így a rendőrség visszavonta a kiköltöztető parancsot, sőt csendőrséget rendelt ki, hogy *Malatinszkyt* lakásán senki se háborítsa.

Szelle délvidéken van.

(A szökés hivatalos bizonyítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Megirtuk már régebben, hogy *Szelle József*, a bűnös fiskális elhagyta Aradot. Azóta sok idő eltelt, mely idő alatt *Szellének* lett volna alkalma megcáfolni hírünket. De *Szelle* ezt nem tette. A helyett *Sonnenfeld Károly*, *Szelle* ügyvédje, és *Szelléné-Fischer Margit* azt a hirt terjesztették, hogy *Szelle* már visszajött, de azt nem cáfolták meg egy szóval sem, hogy tényleg elutazott.

Rajtuk kívül senki sem tudott *Szelle* visszaérkezéséről. Azóta, hogy megirtuk *Szelle* szökését, Aradon *senki sem látta Szellét*. Akik pedig azt mondták, hogy *Szelle* visszaérkezett, azok mind bevallották, hogy vagy *Sonnenfeld* ügyvéd-től, vagy *Szelléné-től* hallották.

Most végre hivatalosan is megerősítést nyert a *Szelle* szökéséről szóló hírünk. Még pedig olyan formában, mely minden kétséget kizár, mert az erre legilletékesebb egyén, *Szelle József* ügyvédje erősítette meg hírünket.

Sonnenfeld Károly ügyvéd ma délelőtt ugyanis bejelentette *Schartner Sándor* dr. törvényszéki bíró csödbbiztosnál, hogy *Szelle József*, miután a bejelentéséhez csatolt orvosi bizonyítvány szerint 4 rendbeli betegségben szenved, megrongált egészségi állapotának helyreállítása céljából ideiglenesen a délvidékre utazott. A midőn ezt bejelenti, bejelenti azt is, hogy tartózkodási helyéről utólag fogja értesíteni a csödbbiztos.

Az orvosi bizonyítvány szerint *Szelle* mellhártyagyulladásban, térdizületi lobban, az alkaron rákszerű képződmény következményeiben és vérszegénységben szenved.

Erdekes, hogy *Szelle* ezt a valóságos betegség-halmazt most kapta meg, holott elég ideje lett volna eddig is magát délen gyógyíttatnia. De hát megindult a lavina, a bűnygek fenyegető stádiumba léptek. Érthető tehát, hogy *Szelle József* most egyszerre négyféle betegséget is kap.

Schartner Sándor dr. csödbbiztos azonban

nem fogta fel olyan felületesen a dolgot, mint Szelle.

Szellének, mint vagyombukottnak az eltávozásra engedélyt kellett volna kérnie, s csak akkor mehetett volna el Aradról, ha megkapta a csödbiztos engedélyét. De Szelle már elment innen csaknem másfél héttel ezelőtt és ügyvédje csak most jelenti be, hogy Szelle egyszerűen itthagya Aradot.

Schartner dr. erre a bejelentésre körülbelül a következő tartamu végzést hozta:

A csödbiztos a bejelentést tudomásul nem veszi, mert az eltávozásra engedélyt kellett volna kérnie. Az engedelem nélkül való távozás a törvényekbe ütközik. Miután ebben az esetben határozottan a szökést látja fenforogni, az aradi kir. ügyészséget erről értesíti és a Szelle kérvényét átteszi az ügyészséghez.

Schartner dr. a maga hatáskörében nem rendelheti el a Szelle letartóztatását, erre az ügyészségnek kell az indítványt megtennie.

Határozott tudomásunk van arról, hogy az egyik aradi alügyész neirégiben már tett indítványt a Szelle letartóztatására és ez a letartóztatás, mely, mint a következmények igazolták, mulhatlanul szükséges lett volna, csak azért nem következett be, mert Meszlényi Antal, az ügyészség vezetője megtagadta a letartóztatási indítvány aláírását.

Ha Szellét akkor letartóztatták volna, akkor Szelle nem szökhett volna meg. A szökést tehát elkövette, annál is inkább, mert látta, hogy egérutat kapott.

Kiváncsisággal lesi most mindenki, hogy Szelle ellen megteszik-e a letartóztatási indítványt? Hiszen most már ugyszólván meg sem kellene indokolnia az indítványt az ügyészségnek, mert Schartner Sándor dr. hivatalos végzésében konstatálja a maga részéről Szelle szökését. Az ügyész indítványára Nyírő Géza vizsgálóbíró rögtön kiadja az elfogatási parancsot az ismeretlen helyen tartózkodó Szelle József ellen.

*

Szelléné-Fischer Margitnak egy rendkívül érdekes kérvénye jutott kezeink közé.

Ezt a kérvényt még a pótleltározás előtt, tehát még teljesen viharmentes időben adta be Szelléné a csödválasztmányhoz. Akkor még szó sem volt a pótleltározásból, sem a Kormos bíró leveleiről.

A kérvény szószerint így hangzik:

Tekintetes csödválasztmányhoz Aradon.

Sürgős kérvénye Szelle Józsefné szül. Fischer Margit aradi lakosnak benticiek iránt.

Tekintetes Csödválasztmány! Van ennek a mi magyar szerencsétlen csödtörvényeinknek sok szarvas hibája, a többi között bizonyos sajátságos az is, hogy az egyenes adósok még fülök botját sem mozgatják, vagyonuk is van s mégis férjem, ki csak jótálló, csödbe esik, a többi váltókötelezettek pedig markukba nevetve élvezik a törvény hiányait s minden kellemetlenségtől menten járnak a törvény, és igazság nagyobb dicsőségére; sok igazságtalanság és törvénytelenesség esett meg már e föld kerékén, de nem hiszem és más józan eszű ember sem hiszi el, hogy ilyen igazságtalanság és törvénytelenesség eddig megesett volna. A másik sarkalatos hibája ennek a szerencsétlen csödtörvénynek, hogy a csődöt elrendelő végzés ellen nem lehet a Curiaig jogorvoslattal élni, mert ha ez megengedve volna, ilyen csak gyerkekhöz illő határozat régen visszazsármazott volna azon sötétségbe, melyből eredt. Fischer Margit.

Erdekes ennek a kérvénynek a hangja. Szelle beadványaiban többnyire ilyen sértő hangon nyilatkozik a bíróságokról. Ez a „gyerkekhöz illő határozat” és egyéb sértő kifejezések miatt Schartner Sándor dr., aki a csődöt Szelle ellen megnyitotta, a kérvényt áttette a kir. ügyészséghez megtorlás végett.

Az ügyészség ma úgy határozott, hogy a btk. 46. §-ába ütköző vétséget látván fenforogni, áttette az ügyet a felső bírósághoz megtorlás végett.

Legérdekesebb azonban az, hogy Szelléné milyen panaszos hangon siránkozik a fölött, hogy a csödmegnyitó végzést nem lehetett a kuriáig megfeleltetni. Természetesnek találjuk, hogy Szellének remediumot láttak akkor még a kuriában minden ügyüknél, hiszen akkor még nem volt Kormos-ügy. Sőt azt is elhiszük, hogy Szellének minden ügyekben legszívesebben a kuriával hozattak volna határozatokat. Am azóta nagyot fordult Szellének alatt a világ, s azóta Szelle is másképpen tud már szólni beadványaiban a bíróságokról.

SPORT.

+ Az aradi polgári lövészegylet szeptember hó 7., 8. és 9-én tartja idei nagy díj-lövését, melynek sorrendje a következő: Szombaton: Szeptember 7. Reggel 8 órakor a díjlövészet megnyitása a főlövész-mester, vagy helyettese által. A díjlövészet tart déli 12 óráig, délután 2 $\frac{1}{2}$ óráig estig. Vasárnap: Szeptember 8. A díjlövészet folytatása reggel 8 óráig déli 12 óráig $\frac{1}{2}$ órakor diszebéd, délután a lövészet folytatása estig. Hétfőn: Szeptember 9. A díjlövészet folytatása reggel 8 óráig déli 12 óráig, 2 órakor a díjlövészet folytatása este 6 óráig, $\frac{1}{2}$ órakor a díjak elosztása a főlövész-mester által. A diszebéd egy teríték ára 3 korona.

A dzsentrí képviselő.

(Hol az okvipász?)

Arad, szeptember 4.

Már abba törődjek bele a tisztelt olvasó, hogy ebben a hónapban sok választási históriával fog találkozni e helyen. De ujságírói kötelességem, hogy azt a témát csipjem nyakon, a melyik a legtöbb embert érdekli. No már pedig ebben a hónapban bizonyos, hogy a választás érdekli a legtöbb embert.

Az alábbi kis történetke ugyan még a mult választások idejéből való, de csak most következett be az aktualitása. Hogy hol történt és kik a szereplői, azt elhallgatom bölcsen. A morálját ugysem csorbitja meg a névtelenség.

Egy dunántúli városkában egy dzsentrí földbirtokos lépett fel képviselőnek és olyan szerencsése volt, hogy ellenjelöltje sem akadt. Ez annál nagyobb szerencsése volt, mert a vég-sőkig agyontablázott földbirtok amugy se igen birta volna ki egy választási harc költségeit.

De történt, hogy valami jótékony mulat-ságot rendezett a nőegyesület és a nők kettésével jártak házalni a jegyekkel. A sors úgy rendelte, hogy a képviselőjelölt felesége egy gazdag, de zsidó birtokos feleségével induljon a jótékony utra. De a jelölt energikusan kijelentette:

— Én bizony nem ülök egy kocsiban zsidó-asszonygyal!

A megsértett asszony sirva panasolta el az urának a dolgot. A birtokosnak elvörösödött az arca.

— Ne jó! Ha az ő felesége nem ül egy kocsiba az én feleségemmel, akkor én se ülök vele egy kocsiba!

Aztán vigasztalni kezdte a feleségét:

— Ne sirj tubicám! Hiszen megemlegeti ő még ezt a napot! Esküszöm neked, hogy nem lesz belőle képviselő!

Buzgón neki látott, hogy betartsa a fogadását. Szerzett valahonnan messze vidékről egy jelöltet. (Helybeli ember nem igen mert volna szembeszállani a dzsentrí-jelölt hatalmas családjával.) Mikor ez meg volt, elkezdte „meg-

dolgozni” a választókat. Akkor még ez szabad volt. Sőt még virtus-számba ment. Semmi árt sem keveselt a szavazatért. Sőt még ő maga verte fel az árakat, mert hiszen ugyanannyival drágította az ellenfele szavazatait is. Kerekedett is olyan választási küzdelem, a melyről a legveresebb orru kortések sem álmodoztak. Az igaz, hogy a zsidó birtokosnak eluszott bele a fél birtoka és hogy a dzsentrí-jelölt még a családi ékszereit a zálogba csapta.

De nem használt semmit az igyekezet. A dzsentrí mégis csak bekerült néhány szavazattal a képviselőházba. Hanem az ősi kuriából kikerült ugyanakkor és ez éppen elég vigasztalás volt a birtokosnak. Szüksége is volt erre a vigasztalásra, mert a választási költségek őt is fülíg belenyomták az adósságba. Hanem azért továbbra is fenyegetődött:

— Lesz még szőlő, lágy kenyér! Ez még semmi ahhoz, a mi ezután lesz! Majd a jövő választásnál megmutatom, hogy mit tudok.

Az esztendő teltek, a dzsentrí belemelegedett a képviselői székébe és szivszorongva gondolt arra, hogy nemsokára ismét bele kell dobnia mandátumát a kétes kimenetelű küzdelembe.

Gondolt egy nagyot és most, az országgyűlés berekesztése előtt leutazott a kerületébe. Egyenesen az ellensége bariangjába ment.

— Édes barátom, — mondá — hát még most sem felejtetted el azt a bolondságot?

A birtokos haragosan dörmögte:

— Neked bolondság, de nekem halálos sérítés. Az én feleségem . . .

— Jó, jó. Hiszen én vagyok éppen őnagysága legőszintébb tisztelője. De hát tehetek én arról, hogy a feleségem mit mondott a hátam megett? Lásd, én jövök hozzád bocsánatkérés-sel, no béküljünk ki!

A birtokos elérékenyülve nyujtotta a jobb-ját és a képviselő lelkesedve mondta:

— Tudod mit? Hogy teljes legyen a kibékülés, most mindjárt szólok a feleségemnek, hogy a te kocsidban hajtson végig a városon a feleségeddel.

A birtokos lesütötte a szemét és szégyenkezve rebegte:

— Igazán nagyon szép tőled, de . . . most már nincs kocsim!

Az aradi mandátum.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Széles körben képezte ma közbeszéd tárgyát Aradon az a befejezett tény, hogy Hieronymi Károly a legközelebbi választások alkalmával nem pályázik az aradi mandátumra.

Voltak, akik tréfálkozva olyan következtetéseket vontak le a megváltozott körülményekből, hogy bizonyára megint miniszternek készül Hieronymi, azért viszik el tőlünk. Hiába, Aradnak nincs szerencsése.

Főlöszlegesen ugyan sokat magyaráztunk, hogy ezek csak afféle kávéházi tereferék voltak, melyeknek semmi komoly alapjuk nincs, hanem anynyi mégis kitetszik belőlük, hogy vannak emberek Aradon, kik szeretnének már egyszer egy valósgos miniszter-képviselőre szavazni, de annyira nem biznak ebben, hogy minden-kiben minisztert látnak már, aki az aradi mandátumra nem reflektál.

Hanem azért az öreg polgármester jelöltségével nagyon megvannak elégedve a kávéházi asztalok körül is.

Bizalmas társaságokban száz meg száz

anekdota járta ma az öreg „Bürgerről“, s ezek nagyrésze az ő csodálatosan tiszta karakteréről, vagy a takarékoságáról mondtak el tréfás történeteket.

Itt-ott találhatták, vajjon hogy szokik majd hozzá Salac az olyan tanácskozásokhoz, melyeken nem lesz jelen — Steiner Kóbi? És ez az ötlet olyan karriért csinált, hogy az esteli órákban már szél-tében beszéltek, miszerint Steiner Jakab is föllép valamelyik csanádmegyei kerületben, és elmegy Salac után Budapestre, örködni a város érdekeire — Salac ellen.

Sok szó esett ma Aradon a jövő polgármesteréről is. Az emberek megfordultak az utcán, ha *Institoris* Kálmánnal, a daliás természetű főjegyzővel találkoztak, s megjegyezték hangosan:

— Itt megy a jövő polgármestere.

És *Institoris* is előkereste ma disznagyar öltönyét, kiporoltatta szépen, megkivasaltatta. Amde ne méltóztassék azt hinni, hogy talán előkészületeket tett a polgármesteri installációra. Korántsem. (Amilyen szerény ember, talán még akkor sem hiszi el, hogy polgármester, ha már megválasztották.) Annyi történt mindössze, hogy Aradváros képviselőjében elutazott Hódmezővásárhelyre az új főispán beiktatójára, azért kellett neki a diszruha.

*

Történetek azonban komolyabb dolgok is ma az aradi mandátummal kapcsolatosan. Salac Gyula polgármester ugyanis, ki eleinte úgy tervezte, hogy a jövő szerdai közgyűlésen bejelenti állásáról való lemondását, ebbeli szándékát megváltoztatta, s úgy határozott, hogy megmarad polgármesternek a választások utánig. Ehhez neki, mint polgármesternek, a törvények értelmében joga van.

A polgármester-választás tehát csak a képviselőválasztások utánra esik Aradon.

HIREK.

Merénylet Beksics Gusztáv ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

Komoly veszedelemben forgott ma Beksics Gusztáv miniszteri tanácsos, a „Magyar Nemzet“ szerkesztője.

Egy rovott előéletű ember, a ki nála szolgált, megakarta gyilkolni, de terve nem sikerült. Az esetről, mely a fővárosban az esti órákban tedjett el, tudósítunk a következőket táviratozza:

Beksics Gusztáv, mint minden nyáron, úgy az idén is Pomázon, saját nyaralójában töltötte a nyarat. Még a nyár elején fogadta fel mindenekelőtt Nagy János rovott előéletű, többször büntetett egyént. A múlt napokban értesült csak, hogy milyen veszedelmes embert tartogattott házában s erre rögtön felmondott Nagynak.

A szolga e miatt bosszúra határozta el magát. Tudta, hogy Beksics ma bemegy Budapestre. Midőn ura eltávozott, Nagy magához vett egy revolvért, azt hat töltéssel megtöltötte, s ő is kiment a pomázi pályaudvarra.

A mint a pályaudvaron megpillantotta Beksicsot, kivette zsebéből a revolvért s mint egy örült rontott Beksicsra. Beksics látva a veszedelmet futásnak eredt, a merénylet mindenütt utána.

Szerencsére a pályaudvaron véletlenül két csendőr tartózkodott, kik a segélykiáltásra figyelmesek lettek, s Nagy lefegyverezésére siettek.

A csendőrök már messziről rákiállítottak Nagy

ra, hogy adja meg magát, ő azonban mit sem törődve a csendőrökkel, tovább üldözte Baksicsot.

A csendőrök végre látták, hogy többszöri felszólításuk eredménytelen s hogy a miniszteri tanácsos élete komoly veszedelemben forog, fegyvert ragadtak s négy lövést intéztek a merénylet-re. A golyók mind találtak s Nagy holtan rogyott össze.

Az esetről a csendőrszárnyparancsnokságot táviratilag értesítették s egy hadbíró a szárnyparancsnok kíséretében még az este megjelent Pomázon, annak megállapítása végett, hogy a csendőrök jogosan használták-e fegyverüket.

Beksicsnak ma este sokan gratuláltak a szerencsés megmeneküléshez.

Tanévnyitás a Lyceumban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A lyceumban elhelyezett tanintézetekben, nevezetesen: az állami főreáliskolában, a kir. főgymnásiumban és állami tanítóképző intézetben ma nyílt meg hivatalosan az 1901. és 1902. iskolai év.

A három tanintézet tanári kara és összes ifjúsága, élükön Boros Vida, Burián János és Szabó József igazgatókkal, reggel 8 órakor a minorita atyák templomába vonult, hol az ünnepélyes „Veni sancte“-t Fehér Aladár hittanár tartotta. Mire után az ifjúság visszament a lyceumba. A főreáliskolai és tanítóképző intézeti ifjúság egy-egy nagy teremben, a főgymnásiumi tanulók pedig a diszteremben gyűltek össze.

A főreáliskolában Boros Vida, a főgymnásiumban Burián János, a tanítóképző intézetben Szabó József igazgatók hazafias szellemű megnyitó beszédet tartottak, melyben a tanuló ifjúságot első sorban hazaszeretetre, azután jó magaviseletre, szorgalomra, tanáraik iránt való ildomos magaviseletre, tiszteletre és szeretetre buzdították. Ezután a tanulók osztálytermeikbe vonultak, hol az osztályfőnökök a tanulókkal az iskolai törvényeket, a fegyelmi szabályokat, az órarendet és egyéb az iskola belételeire vonatkozó dolgokat ismertették meg. Az iskolai törvények kihirdetése után a tanulók hazamentek, miután a rendes tanítás holnap kezdődik meg.

Beiratkozott a főreáliskola I. osztályába: 48, II. 39, III. 43, IV. 27, V. 27, VI. 14, VII. 17, VIII. 21, összesen: 236 tanuló. Mióta a főreáliskola fennáll (1874) ennyi növendék még nem volt.

A főgymnásium I. osztályába beiratkozott: 95, II. 75, III. 68, IV. 62, V. 55, VI. 35, VII. 33, VIII. 23, összesen: 446 tanuló. A főgymnásium sem volt ily népes fennállása (1873) óta.

A tanítóképző intézet I. osztályába beiratkozott: 34, II. 42, III. 34, 41, összesen: 151 növendék. A tanítóképző intézet mellett fennálló gyakorló iskola I. II. III. és IV.-ik osztályába beiratkozott összesen: 52 tanuló. Ezek szerint a lyceumban elhelyezett tanintézetekben a folyó 1901—1902-ik iskolai évben beiratkozott összesen: 885 tanuló. (gy. r.)

— Erzsébet királyné halála. Szeptember 10-én lesz a 3-ik fordulója annak, hogy Magyarország védő szellemét, Erzsébet királynét Genfben meggyilkolta Luccheni, a nyomorult anarchista. Délután fél 2 órakor követte el a merényletet, épen akkor, a midőn a királyné a fasorból kilépve, a kikötőben várakozó Geneve hajóra akart szállani. Luccheni a királynénak szívébe döfte törét. E halálos szurással szívében a királyné, még a nyomban elindult hajóra lépett, s egy udvarhölgy karjára támaszkodva leült egy padra. Azonban nemsokára össze-

rogyott, eszméletét veszítette s ekkor egy rögtönzött hordágyra fektették. A hajó visszatért, de mire a királynéval a Beaurivage szállóba értek, már meg volt halva. A borzasztó szerencsétlenség híre még az nap bejárta az egész művelt világot s mindenütt szomorúságot és fájdalmat okozott. Magyarország mély gyászt öltött a pótolhatatlan veszteség hírére, mely a palotáktól le a legkisebb kunyhóig bejárt minden zugot, fájdalommal töltött el minden lelket. Azóta 3 év telt el s a magyar nép millióinak szívében a váratlan csapás okozta metsző fájdalmat a kegyeletnek érzése váltotta fel. Magyarország jó királynéja az emlékezetében marad. Azt az igaz szeretetet, azt a szívóságot, a mivel a királyné népünk iránt viseltett, a nemzet elfeledni nem fogja soha. Ez a gyöngédség és ez a szívóság könyeket száritott fel és lehetővé tette, hogy további véráldozat nélkül egyetértés álljon helyre s hazánkban az elcsüggedést és harcra készülést alkotmányos fejlődés és nemzeti művelődés munkája foglalja el. A magyar nemzet minden esztendőben megemlékezik e nagy szerencsétlenségéről és évről-évre jobban virágozik országszerető az Erzsébet-kultusz.

— Udvari gyász. Legfelső rendeletre néhai Jenő Maximilianovics Romanoffski herceg, leuchtenbergi herceg ő császári fenségeért udvari gyász fog viseltetni folyó évi szeptember hó 5-dikétől kezdve nyolc napon át, változtatás nélkül, bezárólag szeptember hó 12-ig.

— A megyés püspök utja. Desseffy Sándor csanádi megyés püspök, a ki jelenleg Fenyőházán időzik, a napokban Budapestre érkezik, a honnan e hó közepén tér haza Temesvárra, hogy a papszenteléseket személyesen végezze. A megyés püspök aradi bérmautjáról mint a *Dél-Köz* írja — mit sem tudnak a püspöki aulában.

— Az Erzsébet-szobor talapzata. Lapunk mai számában megirtuk, hogy a vármegyeház kertjében már megkezdték Erzsébet királyné szobrának felállítását. Tudósításunkba véletlenül került bele az, hogy a talapzat borossebesi márványból készül, mert azt tényleg Seidner Miklós bányatulajdonos kapriorai bányájából engedte át a megyének áldozatkészségből azon csekély összeg ellenében, amely a megyeház udvarának parkirozási költségeiből fennmaradt. Az igazság érdekében szüksegesnek láttuk ezt helyreigazítani.

— Felosztatás s új választások. Most a képviselők az új választások terminusára kíváncsiak. Eddig erre nézve a kormány részéről pozitív nyilatkozat nem történt; de azt hallani, hogy a választások idejét a kormány a lehető legszűkebbre kívánja szorítani, hogy így minél kisebb mértékben zavarják meg az ország nyugalmát a választásokkal járó izgalom. Többfelől megerősítik azt a mai hírünket, hogy rögtön, a felosztás után következő, törvényben megszabott három heti idő leteltével, szeptember hó 29-én lesznek az első választások. Másfelől azt hallani, hogy a választások első napja — amikor a fővárosi kerületek választanak — október 1-én lesz. Állítólag ebben az irányban Széll miniszterelnök már megbeszélést is folytatott Márkus József budapesti polgármesterrel. E számítások szerint október 18-án vagy 19-én már ismét együtt volna az új országgyűlés, mely azonnal hozzáfog a felirati vitához, azután benyújtják a költségvetési provizóriumot, valamint a jövő évi költségvetést is. — A felosztatás előtt még egy ülést kell tartania a főrendiháznak is; ez az ülés szeptember 7-én, szombaton délelőtt tizenegy órakor lesz, amikor elvégzik a még hátralevő teendőket. Napirend: elnöki előterjesztések és a jegyzőkönyv hitelesítése. A képviselőházban és a főrendiházban az elnökök rövid beszéddel bucsuznak az országgyűlés tagjaitól; szeptember 10-én

megjelenik a belügyminiszter rendelete a választásokra vonatkozólag.

— **A Kormos-ügy Budapesten.** Budapestről jelentik, hogy Kormos Adolf kuriai bíró ismert ügyében az akták már a fővárosba érkeztek, és a budapesti törvényszék ma Lenk Gyula elnöklete és Oláh András referálása alapján illetékesnek mondta magát a megvesztegetési ügy letárgyalására nézve, azzal az indokolással, hogy Kormos Budapesten vette fel a megvesztegetési pénzeket. Szelléné e határozattal szemben nyomban felebbezést jelentett be.

— **Nyilassy Mátyás siremléke.** A színházi iroda arról értesít bennünket, hogy a néhai Nyilassy Mátyásnak emelendő siremlék felállítása és a bizottság megválasztása tárgyában tartandó ülés holnap, csütörtök délután 4 órakor lesz a téli színház igazgatói irodájában.

— **Tél szeptemberben.** Liptó-Szent-Miklós-ról jelentik, hogy ott a hegyeken köröskörül erősen havazik, ugyannyira, hogy Csorbáról a vonatok is hóval fődve érkeznek oda. A hideg is dermesztő s az erdőn több juh megfagyott. Természetes, hogy a fürdővendégek sietve menekülnek a hirtelenül beállott tél elől.

— **A braganzai herceg dolgainak állandó rovatot nyithatnának mostanában a lapok.** Legújabbán a N. W. J. emlékszik meg a herceg egy kalandjáról. Lovagolni ment a mezőre, de igen unatkozott. Leszállt tehát a lováról és a közelben levő libák megriadva felszállottak. Ez annyira feldühösítette az ifju herceget, hogy revolvért ragadott s lelővöldözte a libákat. A nagy gágogásra előkerülő tulajdonos tiltakozott a multság ellen, a gavallér herceg azonban kifizette a libák árát.

— **A vasutasok fizetésrendezése.** Az államvasuti tisztviselők régi kérelme végre teljesítve lesz. A Máv. igazgatósága ugyanis — mint nekünk telegrafálják — Hegedűs miniszter felszólítására nyolc millió koronában megállapította a fizetésrendezésre szükséges összeget. A fizetések javítását, hír szerint, már újévkor megkezdik.

— **Jegyző-tanfolyam.** A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam a napokban nyílt meg. A tanfolyamnak Aradmegyéből hat hallgatója van: Zabb Rezső volt kuvini, Bernáth Izsó szent-andrási, Lázár János ó-szent-annai, Lengyel Géza és Stengl Andor ágrisi, Zsurka Konstantin csermői segédjegyzők.

— **Letartóztatás a nyári-színházban.** Vagy: a „Vadrózsa 27.” a rendőrség fogházában. Ebből a két érthetetlennek látszó címből az fog kiderülni, hogy a rendőrség az este elfogott egy fiatal, alig 15 éves leányt, akit az aradi járásbírókörözött. Podhof Katicának hívják a fiatal fegyencet, aki arról ismeretes Aradon, hogy a múlt évben öngyilkossági kísérletet követett el szerelmi bánatában s egy levelet irt akkor a szeretőjéhez, melyben vers formában bucsuzott el tőle. A vers alá ezt írta: „Vadrózsa 27.” A marólug azonban nem ölته meg a vadrózását, aki azóta a bűn útjára lépett. Lopásokat és erkölcs elleni kihágásokat követett el, ezért ítélte el őt a járásbírókörözött. S mert büntetése elől megszökött, Bringmann tizedes tegnap este éppen akkor tartóztatta le, mikor szeretőjével be akart menni a szinkörbe. Ma átkísérték a járásbírókörözött.

— **Villamos gyorsvonat.** Berlinben jelenleg villamos vonatokkal tesznek próbákat, a melyekkel a gőzmozdonyokat ki akarják teljesen szorítani. A legújabb villamos gyorskocsival eszközölt próbákat bámulatos eredményeket is érték el. E szerint az új villamos vonatok menetsebessége kétszáz kilométer óránként s ezt a sebességet még fokozni is lehet. — A vonat Schöneberg és Zossen között rövid idő múlva üzembe lép.

— **Bíróválasztás Lippán.** Lippán Hepp Miklós községi bíró ezen állásáról lemondott. Ma választották meg az új bírót. még pedig egyhangulag Popovics Parten személyében.

— **A magyar bencések jubileumához.** A budapesti tudomány egyetem tanácsa augusztus 31-én tartott évről ülést az elnöklő rektor, Kisfaludy A. Béla dr. meleg szavakkal emlékeztetett meg a vallásos és hazafias érdemekben gazdag pannonhalmi Szent-Benedek-rendről s intévnyára elhatározta a tanács, hogy a jeles tanítórend főpapjához, Fehér Ipoly főpáthoz a megelőző héten szerény csöndben ünnepeit kilencszázados jubileuma alkalmából az egyetem nevében üdvözlő iratot intéz.

— **Halálozások.** Assael Herman temetése, kinek váratlan elhunytáról már megemlékeztünk, holnap, csütörtökön délelőtt 10-órákor lesz. A csa'ád által kiadott gyászjelentés a következő:

Alólirottak úgy a saját, mint az összes rokonok nevében elszomorodott szívvel tudatják, hogy az önfeláldozó jó atyja, nagyatyja, testvér és rokon Assael Hermann ur f. é. szeptember hó 8-án este 7^{1/2} órákor hosszú szenvedés után életének 64-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványait f. é. szeptember hó 5-ik napján d. e. 10 órákor fognak a halottas házból (Forray-utca 2/c.) az aradi izr. sirkertben örök nyugalomra helyezni. Áldás emlékére! Aradon, 1901. szeptember 4-én. Assael József, fia. Assael Jakab. Assael Adolf, fivérei. Assael Margit, unokája. Assael Jakabné, Assael Adolfné, özv. Magyar Józsefné, özv. Magyar Salamonné, özv. Magyar Leonné, Magyar I. D.-né, sógornői. Assael Józsefné szül. Bing Gizi, menyé. Magyar I. D., sógora.

Flesch Mórné szül. Nuszbaum Julia élte 76-ik évében Aradon elhunyt. Temetése ma ment végbe nagy részvét mellett.

— **Egy volt földmivelésügyi miniszter csődben.** Budapestről táviratozzák, hogy a budapesti törvényszék gróf Festetics Andor volt földmivelésügyi miniszter ellen elrendelte a csődöt.

— **Pap az oltárképen.** A hajdu-dorogi görögkatolikusok eddig sem szerették valami nagyon a papjukat, Ujhelyi Andort. Most pedig mint Debrecenből jelentik, annyira fel vannak háborodva ellene, hogy a pap rendőri segítséget kért Debrecenből. A hívek felháborodásának furcsa oka van. A hajdudorogiai a templom számára, amit most restauráltak, oltárképet is festettek. Ujhelyi a hívek nevében egy piktornál meg is rendelte a képet. Mikor elkészült, a dorogi templom oltára fölé helyezték. A kép Jézust keresztifára feszítve ábrázolta, amint az ámuló tömeg körülveszi. A hívek csak nézték a képet és csodálták, míg egyszerre valaki rá nem mutatott a kép egyik alakjára és felkiáltott:

— Hiszen ez a mi papunk!

A szolgálatkész piktor ugyanis a tömeg közé belefestette Ujhelyinek kiválóan sikerült képe mását.

— No né, — szól az egyik dorogi ember — nem is tudtam, hogy a mi papunk már akkor is élt.

A másik a foga közt mormogta:

— Ne csinálj magadnak faragott képet, hogy azt imádd, mondja a szentírás.

A harag és bosszankodás nőttön-nőtt. A hajduivadékoknak sehogysem tetszett a dolog, hogy ezentul a papjuk képemása előtt térdeljenek, mikor úgy sem szeretik. Az oltárképnek a híre csakhamar szétfutott Dorogon, de még azon túl is. Lett is belőle nagy csúfság és nevetség. A másvallásúak és másközségbeliek meg nem álhataák, ha dorogi emberrel találkoztak, hogy valami csipős kérdést ne tegyenek neki a papja felől. A dorogiaiak napról-napra haragosabbak lettek a papjukra. Egy nap Ujhelyinek kocsin kellett elmenekülnie hívei haragja elől. Sokan azzal fenyegették, hogy bucsukor megkövezik. A bucsu napján Ujhelyi Debrecenből rendőri segítséget kért, mely megvédte a tömeg elől. Az ünnepen rendezés nem volt, de azért nyugtalanság és forrongás volt az emberek közt. Gyakran lehetett hallani a bucsun, hogy a kakastollas ujkalapú dorogi gyerek így szól az édes szülőihez:

— Ed's anyám, mikor ütök már ed's apámék a papot?

— **Eljegyzés.** Kohn Sámuel dévai kereskedő eljegyezte Riesz Margitka kisasszonyt Riesz Sámuel aradi kereskedő szép leányát.

— **Telefon.** A kereskedelemügyi miniszter Sárosvármegyében a sóvári postahivatalnál azzal egyesített távirahivatalt, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegyében a dunakeszi posta- és távbeszélőhivatalnál azzal egyesített távirahivatalt, Budapest és Veszprém közt távbeszélő összeköttetést létesített s ezt úgy a belföldi, mint a Béccsel való helyközi forgalomba bevonatta. Helyközi távbeszélő berendezés létesített Szabadka és Baja közt is, mely a belföldi távbeszélő hálózatokba a megállapított díjak és felte'elek mellett bevonatott.

— **Sztratégia.** Farny francia tábornok a második lovashadosztály élén most Luneville körül tart gyakorlatokat. Alig van pontja az elzász-lotaringiai határnak, melyet lovasaival föl nem kutatott. A minap személyesen tartott szemlét az előőrsek felett és eközben egyik őrszemhez jutott. A barnaképti legény nyugodtan állt meg kezében a lándzsájával a tábornok előtt.

— Mondja csak, barátom, — szólította meg Farny tábornok, — maga ismeri ezt a terepet, amelyre most vigyáz? Talán megtudja nekem mondani, hogy az a domb amott, amelynek tetején fák vannak, német-e, vagy francia?

— Német, tábornok ur, — felelt az ember habozás nélkül.

— Biztos benne, egészen biztos?

— Igen, tábornok ur.

— De hát honnan tudja?

— Onnan, tábornok ur, hogy ha francia domb volna, már rég odavezetett volna bennünket.

A legény három napi szabadságot kapott ezért a talpraesett feleletért.

— **Betörés egy fegyházba.** Furcsa eset történt Castellaunban. Egy fegyházba betörték és elraboltak különböző apróértékű dolgokat. Eddig fegyházból csak kitörni volt szokás, azért ritkítja párját az eset. Miután a fegyházat annak idején rabok építették, úgy lehetséges, hogy a kiszabadultak egyike ismeri a járást, s elkövete a betörést.

— **Öngyilkosság a kukoricák között.** Tegnap délután 4 óra körül egy arad-gáji szolgalegény agyonlőtte magát a kukorica-földön. Kiment a pesti-dülőben fekvő 2-ik számú tanyára s ott a dülő-uttól mintegy huszonöt lépésnyire bement a kukorica közé, lefeküdt a földre s egy régi hátultöltő puskával az állába lött. Mák István battonyai születésű és illetőségű 20 éves szolgalegény az öngyilkos, akit egyéb nyilvánvaló ok híján valószínűleg a lelkiismerete vitt a halálba. Meggyült ugyanis baja a rendőrséggel, mert nem a legkifogástalanabb életet élte. Mikor Madarász Antal alkapitány az öngyilkosság helyére kiment, Mák már meg volt halva. A golyó az áll jobb részén hatolt be s összeroncsolta a koponya-csontokat és az agyvelőt is.

— **A megcáfolt talár.** Egy bécsi távirat nyomán mi is megemlékeztünk arról, hogy az osztrák igazságügyi miniszter elrendelte, hogy ezentul az ügyvédeknek a bíróságok előtt az ügyvédi kamara által meghatározandó esetekben és az esküdtzék előtt mindig talárt kell viselni. E hirt egy bécsi távirat ma megcáfolja és tévesnek jelenti, miután az ügyvédi kamara ilyen rendeletet ez ideig az igazságügyminisztertől nem kapott.

— **Modern nők Japánban.** Érdekes hírek érkeznek a japáni nők legutóbbi kulturális mozgalmakkal. E szerint a rövid idő előtt megnyílt tokiói nőegyletemet oly sokan látogatják, hogy a tantermek szűknek bizonyultak. Ragano japáni városban a nők egyesületet alapítottak s az egyesületi tagok elhatározták, hogy oly férjhez, ki valami erkölcsi bünt követett el, nem mennek nőül. Tokióban ismét oly egyesületet alapítottak, a melynek célja a japáni női ruha viseletet reformálni.

— **Eladott leány.** Nagyszentmiklósról különösen eset hírét közlik. Stojkov Péter odaváló

cigánynak tizenkilenc éves leányát ellopták, azután eladták. A csinos barna bőrű cigányleány a minap kora reggel a városba tartott, hogy a varrónéhoz menjen. Utközben össetalálkozott Jankov Szima ismerősével, a ki kocsin feleségével szintén a városba hajtott. Jankovék beszédbe ereszkedtek a leánynyal és fölhívták őt a kocsi Alig foglalt helyet a leány a kocsin, Jankov a lovak közé csapott és a megrémült leánynyal kihajtottak az ország-utra, a hol megkötözve elmentek vele Nagy-Komlóra, hol Somborin Szima románknak eladták. Két napig volt a leány az öreg szerelmes karjai közt, a mikor a csendőrség feltalálta.

— **A hívó szózat.** Maros-Borgoban titkos öngyilkosság tartja izgatottságban a lakoságot. Taluca Mihály a község öreg szolgája tegnap éjszaka fölébresztette társát, a kivel egy szobában aludt.

— Halod? — kérdezte tőle riadtan. — Valaki a nevemen szólit.

— Nem hallok semmit, csak képzelődöl.

— Ki kell mennem, valaki hívogat az utcára.

Kisietett az éjszakába s nem is tért többé vissza. Reggel megta álták holtan. Egy fára fölakasztotta magát. A babonás nép azt hiszi, hogy egy régi hangnak engedelmesskedett, a mely a másvilágra hívta.

— **Hirtelen halál.** Heymann Zsigmond 50 éves budapesti magánzó ma reggel a Szondy-utca 21. számú ház előtt hirtelen rosszul lett, összeesett s mire a mentők kiértek, meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Nem sikerült öngyilkosság.** Budapesten ma reggel Pécs Jakab 26 éves gazdász a Weselényi utca 66. szám alatti lakásán mellbe lötte magát, a golyó azonban az egyik bordájában megakadt s csak jelentéktelen sebet ejtett rajta. Az életunt gazdásznak a mentők nyújtották az első segélyt, amely után a lakásán hagyták.

— **A citromról érdekes dolgot** olvasunk egy szaklapban. Nem csupán számtalan esetben rendelik az orvosok, azt sem érintve, hogy a háztartásban mily hasznos s a konyhában majdnem nélkülözhetetlen, még a következő, más irányokban is hasznát látjuk. Ha például három vagy négy citromot szeletelünk a fürdőkád vizébe, természetesen félórával a fürdő használata előtt és úgy, hogy a citromlé teljesen áthassa a vizet, rendkívüli üdítőt fog hatni és a fürdő egyén bőre kitűnő simaságot fog tőle nyerni. Nyugat-Indiában szappan gyanant is használnak; a benszőltek ugyanis mosás után bedörzsölik vele kezeiket, azután vízzel lemossák, ez esetben a kéz igen finom lesz. Az arc mosdóvizébe néhány csepp citromlé keverve, eltávolít minden tisztátalanságot és zsirosságot, az arcbőr pedig üde és bársonyos lesz tőle. Ha lefekvés előtt arcunkat bedörzsöljük kis citromlével, aztán megargyuk rajta száradni, a szeplő elmúlik, az arcbőr bársonyos sima lesz tőle. A szájnak elveszi pár cseppje a rossz szagát, a fogakat nagyon tisztítja. A fejbőrt megtisztítja a korpától, a haj pedig szép fényt kap tőle.

— **Kutyafuttában.** Egy francia tudós ráért arra, hogy statisztikát készítsen a kutyák gyorsaságáról. Azt állítja, hogy a kutyák s a rokonfajú állatok, így a farkasok is 80—100 kilométert is futnak egyfolytában, különösen éjszaka. Nansen északsarki rökákat látott a szárazföldtől 800 kilométernyire a jégen. Az eszkimók kutyái öt óra alatt 75 kilométert futnak a síma jégen. Az iramszarvas és a szibériai kutya átlag véve 11 kilométert tesz meg 28 perc alatt. A mi kutyáink 10—15 métert is megfutnak két másodperc alatt. Első helyen áll közöttük az agár, a mely 30—35 kilométert képes megtenni. Az angol foxhoundok hat perc alatt négy mértföldet futnak be, még a leggyorsabb lábú ló sem képes ez állatokkal szívósság tekintetében versenyezni. Mesés gyorsasággal bírnak az angol grey houndsok, amelyek a legjobb postagalambbal kiálják a versenyt.

— **Nagy élénkség, sürgős forgás** jellemezte a mostani napokat. A fürdő-szezon ledönt és visszaidta a nyaralókat, az új iskolai év pedig városunkba hozta a vidéki közönséget és az apró diáksereget. Az üzleti forgalomban is megnyilvánult az élénkség, mert különösen a vidéki közönség sietett beszerezni szükségletét. Nagy pártolásban részesült Porter Vilmos kororás áruhaza a Központi szálloda épületében, melynek ragyogó kirakatai előtt számos néző tömődött össze. A kik felkeresték a kororás áruházat —

és nagyon sokan keresték fel — azok csodálkoztak, mily rendkívül dus és változatos raktár van ott és mily feltűnően olcsó ott minden.

— **Ujtás!** Honisch L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti acadómiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészi és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy színésznő botránya.

(A szerelem halottja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

Egy ritka szépségű és nagy műveltségű színésznő gyászos haláláról adnak hírt Tutzing német fürdőből. Hennig Lucia Eugenia, Hennig Vilmos weimari kamara-énekes leánya a szerencsétlen áldozat.

A színésznő szerelmes volt. A nagy szerelem azonban nem maradt következmények nélkül s a színésznő *Baselben* egy gyönyörű kis leánykának adott életet. Szégyene akkora háttással volt reá, hogy egy fél évig idegyógyintézetben kellett ápolni. A csábítót nem ismerik sem a leány szülei, sem ismerősei.

Midőn félév után a színésznő a gyógyintézetből kiszabadult, Wörishofenben lakó nővérehez utazott kisleánykájával együtt. Az asszony egész lelkével csüngött a kis babyn, utolsó pillérét, ékszereit mind reá költötte s mégis a gyermek születésétől kezdve már az öngyilkossági eszmével foglalkozott. Egy fényképen, a mely őt ábrázolja, a következő hátirat van: „Édes gyermekemnek anyja helyett ő képet hagyom.”

Nyolc nappal ezelőtt eltávozott Hennig Lucia Wörishofenből kisleánykájával együtt *Unterzeismaringba*. Itt egy kis vendéglőben vett lakást, ahol különös viselkedésével csakhamar föltűnt a vendéglőbelieknek. Így minden este leszaladt a tengerpartra, ahol merően a tengerbe nézett, majd ismét visszajött, bezárkózott szobájába és keservesen sirt.

Hétfőn végre megérlelődött benne végleg az öngyilkosság. Kiment a ligetbe, ott egy padra ült, s hogy ereje ne hagyja el, nagymennyiségű szeszt fogyasztott el. A szesztől önkivületi állapotba jutott s egyre gyermeke nevét hajtogatta.

A hangos beszédre egy bécsi tanár, *Handeck* Raimund és neje figyelmesek lettek s oda mentek az ittas nőhöz. Első percben nem tudták, hogy mi baja, mert a nő a sok alkoholtól görcsöket kapott s ott vonaglott a földön. Eközben megérkezett *Denzel* Hugó színész, s a két férfi hozzálátott s nő fölélesztéséhez.

Midőn egy kicsit föleszmélt, megragadta *Handeck*né kezét s arra kérte, hogy esküdjön meg, hogy kisgyermekét föl fogja nevelni, mert ő meghal. Az asszony ezt megígérte. Ebben a percben Hennig Lucia *revolvért rántott elő* s háromszor egymás után magára lött.

Haldokolva vitték a szerencsétlen színésznőt lakására, ott ágyba fektették s anélkül, hogy eszméletre tért volna, pár órai kínos szenvedés után meghalt.

Tegnap temették el nagy részvéttel az öngyilkost a protestáns szertartás szerint. Szülei a temetésre nem jöttek el, csak egy rövidke

kis sürgőnyt küldtek a következő tartalommal: „Temetési költségeket fedezzük”. Nem volt több egy szóval sem. A szülők még a halálban sem bocsájtottak meg a bűnbe esett leánynak. Csak nővére jött el s ekkor kínos jelenet játszódott le a halottas házban. A nővér a kis gyermeket magával akarta vinni. *Handeck* tanárné azonban ezt nem engedte, mivel ő megesküdött az öngyilkosnak, hogy a gyermeket fölneveli.

Vége is a nővér engedett s a kis gyermek a tanárnénál maradt.

A halott semmi vagyont nem hagyott hátra. Csupán csak kishabájának remek kelenyégjét és egy levelet. A levél borítékára az van írva, hogy azt leányának csak tizennyolc éves korában adják át.

A levélben a szerencsétlen színésznő valószínűleg felfedezi a leánya születésének körülményeit, s azt, hogy kit nevezhet apjának.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A hódmezővásárhelyi milliomos bünpöre. Lapunk folyó évi július 24-iki számában ilyen címmel közöltük, hogy *Ujhelyi* Lipót ellen a szegedi törvényszéknél két rendbeli hamis tanúzásra való reábirás miatt újabb feljelentés adatott be *Edermann* Nánán mérsáros által és a vizsgálat el is rendeltetett. — Ezen hírt a „*Szegedi Napló*”-ból vettük át, azonban meggyőződünk arról és az igazság érdekében készséggel kijelentjük, hogy értesülésünk téves volt, mivel *Ujhelyi* Lipót ellen semmi újabb feljelentés nem tétetett.

NAPIREND.

Szeptember 5. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Lőrinc. — Protestáns naptár: Lőrinc. — Görög keleti naptár aug. 23.) Parkas vértanú. — A nap két 5 óra 9 perckor, nyugszik 6 óra 15 perckor. — A hold két 10 óra 18 perckor, nyugszik 1 óra 1 perckor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 761.1 milliméter, délután 2 órakor 760.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 0° + 13.3, délután 2 órakor 0° + 18.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK 2, délután 2 órakor EK 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, sok helyen csapadék.

Szabadságszavai emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-es emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség. Brekinyuzeum helyisége melletti ülésterem.

Szeptember 7—9. Az aradi polgári lövészet díj-lövészete.

Szeptember 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Szeptember 15. Jegyzőválasztás s Glogováncon.

Szeptember 21. Az aradi iparosíjak besorozottak egy-résznének táncvigalma (Vass-étterme.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Schotik Lajos, jottaáru-kereskedő *Budapest.* — Angyal Ignác, *Körmend.* — Glasz József, szijgyártó *Budapest* — Faltus Fanni, Bécs.

Budapesti árú- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4.

Dallitözsde. A buzakínálatt mérésélt, vételkédv gyöngö. Bányadt irányzat mellett 25,000 metermássa került forgalomba, változatosan árákon. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás boros.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.94—7.95
Buza 1902 áprilisra	8.36—8.37
Rozs októberre	6.69—6.70
Zab októberre	6.38—6.39
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.10—5.11
Tengeri 1902. májusra	5.12—5.13
Repcze augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.94—7.95
Buza 1902. Áprilra	8.36—8.37
Rozs októberre	6.69—6.71
Zab októberre	6.44—6.45
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.12—5.13
Tengeri 1902. májusra	5.12—5.13
Repce augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

korona

Osztrák hitelrészvény	625.50
Magyar hitelrészvény	633.—
Leszámitolobank részvény	418.—
Rima-Murányi vasmű részvény	429.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	617.50
Közúti vasút	563.—
Városi villamos vasút részvény	281.—

S z e s z ű z i e t .

— Szeptember 4. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12-80—13— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 4. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 82 — 84 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogrammon súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 90 — 92 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 90 — 92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 90 — 94 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon feüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 90 — 91 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 89 — 90 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 89 — 90 fillérig. Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendő. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élt) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Szeptember hó 1. napján volt készlet 45,524 darab, szeptember 2. napján felhajtatott 716 darab, szeptember 2. napján elszállított 621 darab, szeptember 3. napján maradt készletben 45,619 darab. Utlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 4.

Magyar aranyjardék 4/o	118.60
Magyar koronajardék 4/o	92.50
Magyar arany 41/20/o	121.25
Magyar ezüst 41/20/o	100.40
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.90
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	176.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.50
Osztrák papirjardék	98.30
Osztrák jardék ezüst	98.25
Osztrák jardék arany	118.—
Koronajardék	95.30
1880-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1650.—
Magyar hitelbank részvény	633.—
Osztrák hitelbank részvény	625.—
Osztrák-magyar államvasut	617.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi marka	117.05
London	239.35
Páris	94.90

Aradi nyári szinkör.

Csütörtökön, 1901. évi szeptember hó 5-én:

A vasgyáros.

Szinmü 4 felvonásban. Irta: Ohnet György. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Beaulieu Bácsné.	Susanne, huga Komlósy I.
Claire, leánya Györi Matild.	Moulinet Mezey Péter.
Octave, fia Nemes S.	Athénais Angeyi Ilka.
Bligny herceg László Gy.	Bachelin Bács Károly.
Préfont báró Szőke S.	Sevan, orvos Solyom L.
Derblay Palágyi L.	Gobert Csákó Vilmos.

Közdete 7 óra felé.

C S A R N O K .

M á k v i r á g o k .

Irta: Abonyi Árpád.

— Hány óra, Rozál?
 — Négy elmúlt.
 — Készen, vagy?
 — Igen, anyám!
 — En is készen vagyok. Persze, az a te gyönyörűséges apád még most sincs itthon, pedig eléggé fejébe vertem, hogy a közjegyző pontban délután öt órára kéretett a hivatalába. Mondom neked, Rozál, hogy ha te nem letél volna, már réges-régen elváltam volna apádtól, akinél élhetlenebb embert az egész földkerekségén nem lehet találni! . . . De csak türtem, türtem — csak reménykedem . . . Hátha egyszer mégis csak összeszedi magát és férfi lesz a lábán. De nem lett. Nem bizony. Pipotyá kataszteri „srájber“ maradt, akinek mindenki diót tör a fején. Hiába buzdítottam. Hiába oktattam. Hiába vártam, hogy majd csak sarkára áll és kiküzdí magának és nekünk, szegény gyermekek, a jobb módot, — nem lett belőle semmi. Árpád ma is csak srájber, mi pedig ma is így vagyunk, mint az ujjam.

— Papa gyenge ember . . . dunnyogta egykedvűen a leány s megnézegette magát a tükrökben, mely gyászruhás, sovány, csontos alakját, vörhenyes haját s arcának markáns, éppen nem kellemes vonásait bánatos hűsséggel adta vissza.

— Nemcsak gyenge de gyáva is, — kapta fel a szót az asszony, ki természetek jól táplált, vaskos vonalaiban ugyancsak nagy ellentéte volt a leálynak, — a gyáva ember pedig még bosszantóbb szerencsétlenség a családra, mint az iszákos. Apáddal azt teszik, ami nekik tetszik. Az igazgató, a főmérnök, a tükör és valamennyien . . . Mondom neked Rozál, hogy valóságos inasnak tekintik apádat és nem hivatalnoknak. No, hiszen igaz is az! Az ilyen hivatalnok . . . Oh, oh, a hordárnak is jobb dolga van. Bánni meg határozottan jobban bának vele, mint apáddal, ki még a házmester macskája előtt sem képes respektust tartani. Azért állunk így, mint — mondok — az ujjam. Ha ez a derék Jónás Ferkó . . .

A leány visszafordult a tükörtől és boszankodva vágott közbe:

— Hagyjuk ezt, anyám!
 — Már ugyan miért hagynók? Tán nem igaz, hogy ez a derék fia sokszor kisegített a bajból?

— Igaz, igaz, de . . .
 — De tán az derogáljon, hogy Jónás Ferkó — mézároslegény?
 — Ugyan kérlek!

— Hát akkor miért húzod föl az orrodát? Mi lett volna, ha a hátulsó kis szobába nem kapok kvártélyost? Vagy ha valami afele apádhoz hasonló, pityolya hivatalnokot kapok, szegényebbet a teplom egerénél? Meg kell köszönni az Istennek, hogy ezt a becsületos mézároslegényt kaptam, aki bár — nem mondok egy kicsit korhely, de jó szive van, s nem is olyan paraszt, mert őt iskolát végzett a papoknál s csak szülei parancsára fogott apjának mesterségébe. Melyik koldus hivatalnok fizetne tizenöt pengő kvártélypénzt azért a lyukért? Hej, jó mesterség az, bőven fizeti emberét — bár apád is mézáros lenne, Rozál, most nem állnánk így . . .

A leány nem felelt. Kihajolt az ablakon, s az utcán labdázó gyerekek játékát nézegette. Az anyát boszantotta ez a figyelmetlenség.

— Egy darabig abban is reménykedtem, — folytatta emelt hangon, — hogy ez a derék Jónás Ferkó — Isten csodájára — valamiképen beléd zavarodik és feleségül vesz, de persze . . . egy harmincéves hajdon gyakorta ostobább, mint egy csirke . . .

Ez a goromba megjegyzés, úgy látszik, odatalált, ohová célozva volt; — a leány gyorsan ott hagyta az ablakot, s elvirult, sápadt arcán megjelent valami ádáz felindulás.

— Mit akarsz ezzel mondani?
 — No, no, csak lassabban . . . szólt éles hangon az asszony, s szembe nézett a leányá-

val — azt akarom mondani, hogy némelykor a csirkének is több esze van. Holott a te korodban már be szokott nőni a leányok fejlagya. Én is azt hittem, hogy a tied már benőtt, — pedig hát nem úgy volt . . .

— Ki biztatott? — sziszszent föl elvörösödvé a leány.

— Micsoda? Biztatott? . . . Én biztattalak? Hallod-e, Rozál, ez szemtelenség . . . Hogy mered ezt mondani?

— Ami igaz, az igaz . . .

— Arcátlan teremtés! — fakadt ki indulatosan az asszony, bár jóval mérsékelt hangon, semmint várni lehetett volna, — én csak anyai tanácsot adtam, semmi mást. A szükség parancsolt, hogy anyai tanácsot adjak, mert arra számítottam, hogy talán elvesz. De én csak azt tanácsoltam, hogy légy barátságos és előzékeny. Ne finnyáskodj. Ne üss a kezére. Egy mézáros-legénytől nem szabad rossz néven venni, ha nem azzal a finnyássággal udvarol, mint egy princ. El kell neki egyet-mást nézni. Hát igaz, azt igenis tanácsoltam. De azt már nem tanácsoltam, hogy akkor is barátságos légy, ha látod, hogy ittas. Mert ilyenkor kiüt belőle a paraszt, s nem tudja, mit tesz. Neked tudnod kellett volna.

— Ne beszéljünk ennyről, anyám!
 A leány hangja fenyegető volt, az asszony azonban nem ijedt meg.

— Addig beszéllek, — csattant fel kihívó tekintettel, s nagyobb nyomaték kedvéért az asztalt is megkopogtatta, ameddig nekem tetszik! Értettük? Miféle pimasz magaviselet ez? Ezt érdemli egy jó anya? Egy jó anya, szerencsétlen gyermek . . . egy jó anya, ki mindent tud, bár némán tür, mert a szerencsétlenségem nem képes változtatni. De én, fájdalom, csak nő vagyok, és főleg anya. Hanem apád . . . apád a gyönyörűséges . . . az más! Most ő is tudja, hogy másfél év óta szeretője vagy Jónás Ferkónak, és mégis hallgat, eltűri, meglapul, mint a nyul. Pedig, mondok, nagyon jól tudja, hogy ez a máskülönb — mondok — derék fiu, nem ok nélkül fizeti az egész cekket, ha valahová kirándulunk. Meg a sok prezent! Neked kalap, napernyő, ruhák, cipők, — nekem cipő, egy kendő egy pénztárca, — apádnak, a híresnek, tajtékpipa, bot, esernyő. Nobilis, derék fiu, mondok, de apádnak inégis szégyen, hogy mindezt tudja és mégis tür. Mondom neked, Rozál, hogy ha én volnék az apád, fognék egy botot és úgy kikergelném ezt a Jónás gyereket, veled együtt, hogy csak egy porzanék lábatok nyomában az ut! De én csak anya vagyok . . . jó anya, ki némán tür és magában omesztődik. Apádat azonban ki kellene cégeezni gyávaságaért az egész világ előtt! Férfi az ilyen! Az ám, az ám . . . majd megmondok, hogy mi . . .

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felől indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsiról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsiról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

87943—1901. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	f. évi szept. hó
Kolozsvár	17-én d. u. 8 ora
Miskolcz	24-én d. u. 8 óra
Bpest ny. p. u.	30-án d. u. 8 óra

Budapest, 1901. augusztus 29.

Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége.

26884—1901. III.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Czegléd állomásán levő pályavendéglői üzletre 1901. évi november hó 1-étől számított három évre ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az ezen üzletet bérbé venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat f. é. szeptember hó 14-én déli 12 óráig a Máv. budapest balparti üzletvezetőség általános osztályához a következő megjelölés mellett nyújtsák be:

„Ajánlat a czeglédi pályavendéglői bérletére 26884/III. számhoz“

Az ajánlattevő köteles ugyan ezen üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. é. szeptember hó 13-án déli 12 óráig bantpénz fejében 800 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Bantpénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe.

A bantpénzről nyert pénztári elismervény az ajánlathoz nem osztható.

Tájékoztásul közzétetik, hogy az összes a vendéglői üzlet céljaira szolgáló helyiségek fűtéséről és világításáról a bérlet saját költségén maga tartozik gondoskodni, de másrészt neki erre a célra készpénz fizetés mellett az intézet részéről évenként 130 köbméter tűzifa vagy ezzel egyenértékű szén és 1500 kg. kőolaj kedvezményes áron és havirészletekben szolgáltat ki. Ezen bérletre vonatkozólag a részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz körút 62. fél emelet, ajtó 12) hétköznapon a hivatalos órák alatt, azaz reggel 8-tól délután 2-ig megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magokra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A magy. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy az ajánlattevők közül a megajánlott összegre való tekintet nélkül szabadon választ hassanak.

Budapest, 1901. évi augusztus hó 21-én.

Bpest-balparti üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

A KEFIR

gombával erjesztett tej

a legjobb tápszer lábbadozó betegeknek és gyenge egyéneknek, mert a mellett, hogy nagy táperővel bír, a gyomorra gyakorolt enyhe izgatató hatásánál fogva az étvágyat és az anyagforgalmat növeli.

Nyáron behűtve kellemes

üditő ital.

Kapható:

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyászok

292

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézetében

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

90—1901.

Hirdetmény.

A kedvezményes borítaladó felzetésére igényt tartó zölgösgazdák ezennel felhivatnak, miszerint a házi fogyasztásra szánt borszükségletük az 1892. évi XV. t. cz. 8. §-ára való hivatkozással f. évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adó felügyelőségnek bejelentésük Arad, 1901. augusztus hó 16.

Varjassy,
tanácsnok.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.

38706. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Kaba állomáson f. évi szeptember hó 10-én d. u. 2 órakor egy kézbesíthetlenné vált új magánjáró gőzcséplő-készlet és 20 drb. rostély összesen 10320 kg. súlyban kerül elárverésre.

Budapest, 1901. aug. 31-én.

Az igazgatóság.

Hidegvizgyógyomód 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhízottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt., 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt., 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Meg- egyezés szerint.

Napfürdők direct e célra magas kerítéssel el- különített szabad helyen. Uána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűk, idegesek, csuzosak, elhízottak jó eredményyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utcza 3. sz.

451—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle gyár épületeinek eladása iránt folyó év szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: a) a nagyszesz-raktár és kovács műhelyre 724 korona 80 fillér. b) a moslák szárító épületre 2268 korona 69 fillér. c) a nagykéményre 1334 korona 50 fillér. d) a szerszám kamarára 241 korona.

Bantpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bantpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Magy. kir. Államv. üzletv. Aradon.

24510. I.—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Alvincz állomásán berendezendő Buffet-vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik. A bérlet 1901. évi október hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1904 évi szeptember 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az alvinczi Buffet vendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi szeptember hó 7-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I) osztályánál nyujtandók be.

Bantpénz fejében 100 azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1901. augusztus hó 19-én

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

Magy. kir. Államvasutak.

180786—901. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Temesvári állomáson létesítendő 22. állású kör alakú mozdonyos vasfedél-szerkezetének előállításához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek és költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítési ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. sz. III. em. 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi szeptember hó 6-án déli 12 óráig nyújtandók, ha előírt igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz-körút 56. sz. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletivel együtt 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Temesvár állomáson létesítendő mozdonyos vaszerkezetére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi szeptember hó 5-én délelőtt 12 óráig 2400, azaz kétezer négyszáz korona bántpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztárában (VI. ker. Andrásy-ut 75. szám földsz.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántpénzek térítve vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. augusztus hó.

Az igazgatóság.

(Utányomást nem díjazunk.)

A magyar királyi államvasutak budapesti jobbpárti üzletvezetősége.

81061—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Szt. János állomáson létesítendő szabványos két kapus áru raktár és pályafentartási szertár előállítására, ezennel nyilvános verseny tárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok valamint az ajánlati minta a pályázati feltételek, különben a szerződés tervezete az előírt tiszletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében, Külső-Kerepesi-ut szemben a keleti pályaudvarral (és Győri osztály mérnökségünknel) Győr város színházában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és átvehetők.

Jogérvényes és közzé tett ajánlatok legkésőbb f. é. szeptember hó 5-én déli 12 óráig a

jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be következő felirattal:

„Ajánlat a Szt. János állomáson létesítendő magas építmény munkák végrehajtására.”

Bántpénz fejében legkésőbb f. é. szeptember hó 4-ig déli 12 óráig 900 kor. azaz kilencszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál (Budapest VIII. Külső-Kerepesi-ut a keleti pályaudvarral szemben leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg nécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 4 napnál nem régebbi árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bántpénzül nem tehetők le. Posta útján beküldendő ajánlatok és bántpénzek térítvény adandók fel.

A bántpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest, 1901. évi augusztus hóban.

A magy. kir. államv. budapesti jobbpárti üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

Magyar kir. államvasutak igazgatóság

37942—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthető és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Állomáson	f. é. szeptember hó
Kolozsvár	17-én
Zágráb	17-én
Veszprém	18-án
Szatmár-Németi	18-án
Eszék	19-én
B.-Csaba	19-én
Bpest-Józsefváros	20-án
Nagyvárad	20-án
Pozsony	23-án
Győr	23-án
Miskolcz g. p. u.	24-én
Bpest. ny.	24-én
Arad	25-én
Szabadka	25-én
Bpest dpart	26-án
Debreczen	26-án
Szeged	27-én
Kassa	27-én
Pécs	30-án

Budapest, 1901. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

463—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági szöke az asfalt járdák átöntése és az azzal kapcsolatos munkák, továbbá a külvárosi utak megkavicsolására iránt folyó év szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: az asfalt munkákra 2077 korona 96 fill., a külvárosi utak megkavicsolására 952 korona.

Bántpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bántpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági szökeének 1901. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A fecskehez”,

Vászon és fehéreneműek.

	Korona.
Rumburgi vászon (54 rőfös)	48.00—95.00
Creas és irrhoni vászon	9.50—22.00
3/4 alsó lepedő vászon méterenk.	1.30— 2.20
10/4 paplan lepedő „ „	1.60— 2.80
Törülközők méterenként	—55—90
„ Duczajtja	7.00—12.00
Asztali készletek 6 személyre	8.50—22.00
Női chifon, vászon és batiszt	
ingek	1.35—12.00
Női chifon Corsetta	2.00—12.00
Női alsó szoknya és nadrág	2.00— 9.00
Ágyhuzat chifon vagy vászomból	16.00—85.00
Alsó lepedő darabja	2.30— 3.60
Fegyházban kötött jó harisnya	
fekete és színes 3 pár	2.00
Zsebkendő ajour széllel	4.00

Az összes cikkek közül minták vagy egyes darabok legnagyobb készséggel vidékre is küldetnek.

Gyermek kelegye köttegvetéssel kívánatra készséggel szolgálak.

200 koronás menyasszonyi kelegye.

	Korona.
6 db ing díszítve	21.60
6 db hálókötös himzéssel	20.40
6 db nadrág	19.20
3 db alsó szoknya	13.20
12 db zsebkendő fehér vagy színes	8.—
12 pár harisnya fekete	13.20
2 ágyszéklet szépen kiállítva	28.—
6 db nanking tollhuzat	10.60
6 db alsó lepedő	17.20
2—6 személyre damast készlet	18.80
2 kávé teríték színes	9.20
12 db törülköző, színességi	12.—
12 db konyharuha	4.80
12 db portörölkő különféle puha	5.—
2 db nyári paplan	8.60
Összesen korona	210.—
5 százalék pénztári kedvezmény	10.—
Netto összeg korona	200.—

Menyasszonyi kelegyék rendelésre 200—2000 koronáig.

Legjobb ezérna csipkék és himzések nagy választékban.

Valódi „Schroll“-féle chifon gyári áron, végben vagy méterenként.

Elvem: Nagy forgalmat olcsó és szolid árak mellett elérni.

Alkalmi vétel: 1 vég angol fonál 17 korona.

Városi és megyei telefon szám 10.

A Mittelman-féle szeszgyár udvari épületeinek lebontásából kikerülő

tégla, fa és egyéb jó minőségű építési anyagok

legjutányosabban a helyszínén eladatnak.

Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

5402—901. tkvi szám.

Póthirdetmény.

Az aradi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Morár Togyer kurticsi lakos végrehajthatónak Csora Florián kurticsi lakos végrehajthatást szenvedett elleni 68 kor. 80 fill. s jár iránti végrehajthatási ügyében 3908—901. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a kurticsi 293. sz. tjkvben A. I. 12. hrsz. alatt foglalt ingatlan 1733 kor. kikiáltási árban Kurtics községhezánál 1901. évi október hó 1-ső napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t.-cz. 167. §-a alapján Morár Togyer végrehajtható érdekében is 279 kor. 50 fill. tőke követelése s járulékal kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Aradon, 1901. évi aug. hó 5-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
kir. tvszki bíró.

1157

A jegyzői teendőikben

jártas

egyént

azonnali belépésre

keresek.

Fizetése havi 45 korona, mo-sás és ágyneműn kívül teljes ellátás.

1:58

A prezesti körjegyző.

Arad-Gáj külváros alkaptányi hivatalától.

1560—1901. alk. sz.

Hirdetmény.

Egy darab, 2 éves, vasderes szőrű első ballába kesely, h. b. A bélyegű kanca ló, bitangságba fel-fogatott s ha jogos tulajdonosa nem jelentkezik, folyó évi szeptember hó 15-én d. u. 3 órakor, nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad-Gáj, 1901. szept. 4-én.

Madarász,
alkaptány.

452—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelman-féle szeszgyár telepen levő magtár helyiségeknek f. évi szeptember 1-től 1 évre való bérbeadása iránt folyó év szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. Az 1. 2. és 3. számú 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. szám 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. szám 4000—5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

GLÜCK JÓZSEF

szoba-kárpitozás

és menyezetek gipszutánzatu dombormű diszítéseinek vállalata

Aradon. Telefon 278.

A mai kor igényeinek megfelelően, az eddig gyakorolt szobafestés és mázolás munkán kívül elvállalok

szoba-kárpitozást, és a menyezetek

gipsz-utánzatu (Papier-Masche és Xylogenit-Stuck) diszítések is, mely célra e szakmában tökéletesen képzett munkásokat tartok, tehát munkáimért teljes felelősséget vállalhatok.

A midőn a n. é. közönség eddig irántam tanusított nagybecsű bizalmát és támogatását megköszönöm, kérem azt részemre továbbra is fentartani és becses megrendelésével kitüntetni.

Kiváló tisztelettel 995

GLÜCK JÓZSEF,

szobafestő és mázó

Arad, József-főherczegut 7.

T. Cz.

Csupán egy kísérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája (Csanádi-palota)

- Báli meghívók, hangulatkelő színekben
- Körlevelek, litografikus szépségben
- Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
- Számiák, praktikus rendszer szerint
- Esküvői jelentések, meglepő választékban
- Névjegyek, divatosak és secessziósak
- Plakátok, az új század reklámjának megfelelően
- Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

- Pontosság
- Olcsó árak
- Diszkrét izlés

Városi és megyei telefon 206.

Ifj. Hagenmacher Henrik

Arad, Karolina-utca 7.

Budafok-kőbányai sörfőzde aradi sörfőzde-tára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur által elősmert legkellemesebb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésű palaozkjában.

Különösen mell- és gyomorbetegségek figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:

„A Hagenmacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján feleg magas extract és maláta cukor (maltase) tartalma következtében a legkitünőbb maláta-sörök közé sorozom“ 1080

Az iskolaév kezdetével

ajánlok az iskolai ifjúságnak mindennemű füzeteket, író- és rajzszereket, rajzszerszökeket stb. legnagyobb választékban.

Helyes kiszolgálás a legrendesebb árak mellett. 1105

BLOCH H.,

papírkereskedése

Arad, Andrassy-tér 18.

Saját gyártmányu

borsajtó,

szőlőzúzó és

borszivatytukat

ajánlanak jutányos árak mellett 1140

Solymos testvérek

gépgyár vas- és ércöntöde.

Arad, Kölcsey-utca 6-7.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

Iskolakönyvek bekötését

legtartósabban és csinosan, mérsékelt áron eszközli

az „Aradi Nyomdarészvénytársaság“

könyvkötészete Arad.

Két kitünő

borsajtó,

legjobb szerkezetű,

eladó

Panker Viktornál

Aradon,

Akác-utca I. szám.

Ovadékképes egyén

ajánkozik

pénzbeszédőnek,

vagy

iroda-szolgának.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépítőszere a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bíbricsot, bőrvörösséget és mindennemű arcútlasztálatlan-ságot.

Használata által kisimítja az arczon a ráncokat s ifju arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható.

Ára I. tégelysek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Ezen és Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, kezek és kezeknek megkapó szépséget fehérlitium és rózsaszínben tündöklő varázsszínt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzeltető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvatkodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszeriára és gyógyszerészeti laboratóriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22 szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ utcánál.

Előfizetéssel felhívás a

Waidmannsheil

ezimű lapra.

Képes folyóirat vadászat, halászat, íróés és kutyanevelésről.

Waidmannsheil az összes vadászati lapok közül a legelterjedtebb ujság Ausztria-Magyarországon. 386

Blökölő kiállítás, jó cikkek, és remek képek.

Ára negyedévenként 2 korona.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld a „Waidmannsheil“ képviselősége Klagenfurtban.

Uj hordó.

2 gyönyörű szép 23 hektoliteres

uj hordó

a legjobb fából készítve

eladó

Grünwald kádármesternél

Gyorokon. 1159

Műhely, nagyságos Sármezey Ákos ur nyaralója mellett.

Városi és megyei telefon 387.

BRAUN N. A.

festék és koncertaktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymazakat s minden e szakmába vágó cikkekkel legjutányosabban.

Miután 1901. november hó 1-étől üzletemet

Boros Béni-térre, a Széchenyi gőzmalommal szemben

helyezem át, e miatt a raktáromon levő áruimat mindaddig mérsékelt árak mellett fogom elárusítani.

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlófénymáz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és rögtön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Szabott árak!

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermek-ruha
áruháza

ARAD, Andrassy-tér 9.

a Minorita-templom átjárójával szemben.

Állandó nagy választék honi, angol és francia szövetekben.

1143

Mérték szerinti megrendelések 48 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Szabott árak!

ARAD, NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVKÖTÉSZE.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Szolid és pontos kiszolgálás.